

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MUZEUM ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH W 2011 ROKU**

Katowice, styczeń 2012

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	str. 3
2. Wystawiennictwo – wystawy stałe i czasowe.....	str. 6
3. Liczba zwiedzających.....	str. 11
4. Działania edukacyjne i popularyzatorskie.....	str. 11
5. Działalność edukacyjna.....	str. 18
6. Działalność wydawnicza.....	str. 20
7. Nabytki.....	str. 21
8. Wypożyczenia.....	str.21
9. Digitalizacja zbiorów.....	str. 21
10. Biblioteka.....	str. 22
11. Prace konserwatorskie.....	str. 22
12. Projekty badawcze.....	str. 23
13. Wykłady pracowników MŚ wygłoszone na konferencjach.....	str. 26
14. Publikacje pracowników.....	str. 29
15. Współpraca z placówkami zagranicznymi.....	str. 30
16. Budowa nowego Muzeum Śląskiego.....	str. 31
17. Reklama i marketing.....	str. 32
18. Dochody Muzeum Śląskiego w 2011 roku.....	str. 34
19. Nagrody i wyróżnienia.....	str. 34
20. Działalność dyrektora Muzeum Śląskiego.....	str. 35

Wprowadzenie

Rok 2011 w Muzeum Śląskim - charakterystyka

Rok 2011 upłynął przede wszystkim pod znakiem rozpoczęcia budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego (5 lipca 2011 r.) oraz – zgodnej z założonym planem – realizacji tej inwestycji. Podjęcie budowy Muzeum w połowie 2011 roku oznacza, iż realnym terminem udostępnienia dla zwiedzających budynku (co nie jest równoznaczne z udostępnieniem wszystkich ekspozycji) jest druga połowa 2013 roku. W stosunku do pierwotnego harmonogramu oznacza to roczne przesunięcie założonych terminów.

Osiągnięte wskaźniki (por. załącznik) pozwalają uznać, iż rok 2011 był rokiem udanym w pracy Muzeum. Odnotowano dalszy wzrost liczby osób, które skorzystały z oferty programowej Muzeum (72 590 w 2011; 60 212 w 2010), imponująco wzrosła liczba wystaw realizowanych przez Muzeum poza jego siedzibą.

Rok 2011 ugruntował pozycję Muzeum Śląskiego jako placówki konsekwentnie realizującej projekty na rzecz dziedzictwa regionalnego oraz środowisk osób niepełnosprawnych. W tym ostatnim przypadku oznaczało to organizację zarówno konferencji poświęconej wymianie dobrych praktyk w dziedzinie projektów dedykowanych osobom niewidzącym i niedowidzącym, jak również jedną z najważniejszych wystaw tego roku *Piękno dotyku*, zorganizowaną we współpracy z Muzeum Dotyku im. Homera w Ankonie, a adresowaną także do osób z deficytami narządów wzroku. Wystawa spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem mediów, środowiska muzealnego (jest obecnie powtarzana w Muzeum w Bielsku Białej), jak również była chętnie odwiedzana przez publiczność (ponad 3 000 zwiedzających; ponad 250 osób niewidomych).

Muzeum Śląskie bardzo aktywnie włączyło się w program kulturalny polskiej prezydencji w Radzie UE, przygotowując aż cztery projekty wystawiennicze (w tym m.in. bardzo wysoko ocenioną wystawę *Śląskie sacrum, czy Raj nieutracony, czyli o ogrodach*), co stanowi wyróżnik na tle innych instytucji kultury województwa śląskiego.

Muzeum Śląskie w innowacyjny sposób, we współpracy z katowickim oddziałem „Gazety Wyborczej” zrealizowało projekt edukacyjny popularyzujący wiedzę na temat powstań śląskich w ramach *Roku Powstań Śląskich 1919-1920-1921*. W ramach projektu wydano między innymi *Spacerownik powstańcy* (wspólnie z wyd. AGORA SA), założono fanpage Augustyna Kołocza (1216 przyjaciół strony na koniec grudnia 2011 r.; por. <http://www.facebook.com/Powstaniec.Slaski?sk=wall>), oraz przygotowano grę internetową *Trzy dęby* popularyzującą wiedzę o okresie 1919-1921. Muzeum, wspólnie z wydawnictwem Bellona, właścicielem tytułu „*Mówią wieki*” wydało, ciesząc się dużym zainteresowaniem czytelników, monograficzny zeszyt poświęcony Powstaniom Śląskim.

Cztery projekty (3 wystawy, 1 projekt wydawniczy) zrealizowane w ścisłej współpracy z instytucjami kultury z Włoch, konferencja grupy roboczej polskich i niemieckich historyków sztuki, podjęta współpraca ze środowiskami w Finlandii w zakresie sztuki naiwnej i art brut (będzie kontynuowana

w 2012 roku), czy seria wspólnych warsztatów i seminariów zrealizowanych we współpracy z Muzeum w Opawie, to tylko kilka przykładów aktywności międzynarodowej Muzeum Śląskiego w 2011 roku.

Pomimo spadku ogólnej liczby osób uczestniczących w działaniach edukacyjnych Muzeum Śląskiego (10 095 w 2011; 11 627 w 2010), należy podkreślić poszerzenie samej oferty (np. *Uwaga. Dorośli! Uwaga. Sztuka!*) oraz wzrost znaczenia warsztatów w edukacji muzealnej (122 w 2011; 78 w 2010).

Spadek liczby uczestników działań edukacyjnych to przede wszystkim efekt tendencji demograficznych oraz konkurencyjności oferty edukacyjnej na tym rynku. Niektóre z inicjatyw, jak pierwsze na Górnym Śląsku *koncerty lunchowe* w muzeach, realizowane we współpracy z Akademią Muzyczną w Katowicach, spotkały się z ogromnym zainteresowaniem i bardzo dobrym przyjęciem publiczności.

W sferze zarządczej Muzeum można odnotować jako bardzo pozytywną tendencję związaną z odbudowywaniem sfery przychodów Muzeum bazującej na działalności statutowej placówki, **skoncentrowanej na produktach wiedzy** (wpływy z biletów, dochód ze sprzedaży publikacji muzeum, wejściówek na imprezy organizowane przez Muzeum) oraz sprzedaży praw do wizerunku, opłat licencyjnych. Nadal na bardzo wysokim poziomie utrzymuje się wartość sprzedaży publikacji Muzeum (173 tys. w 2011; 176 tys. w 2010) oraz liczba tych wydawnictw (19 w 2011; 11 w 2010). Wyższe przychody odnotowały lekcje muzealne (22 350 w 2011; 21 674 w 2010).

Systematycznie podnoszono stan techniczny siedziby Muzeum przy al. Korfantego 3 (remont parteru, wymiana oświetlenia galerii parteru), uzupełniano wyposażenie działów oraz ze środków zwiększonej dotacji dokonano zakupu nowego samochodu typu van (Chevrolet Mondeo), który zastąpił wysłużonego Opla Zafirę (ponad 500 tys. km przebiegu).

Postępują działania zmierzające do uporządkowania spraw kadrowych pracowników Muzeum. W 2011 roku zakończono prace nad opracowaniem zakresów obowiązków dla wszystkich pracowników (proces ten w całości objął Centrum Scenografii Polskiej), zmodyfikowano system stanowisk obsługi bezpośredniej zwiedzającego, powołując do życia stanowisko opiekuna kwalifikowanego i zatrudniając (awans wewnętrzny) 3 pracowników na tym stanowisku.

Muzeum konsekwentnie zmierza w stronę digitalizacji (2D i 3D) swoich zbiorów. W wyniku prac zespołu roboczego ds. digitalizacji w 2011 roku w kolejnym roku budżetowym (2012) zostanie dokonany zakup skanera do obiektów 3D.

Z zadowoleniem należy przyjąć fakt bardzo intensywnego poszerzania zbiorów Muzeum Śląskiego. Wartość tych nabytków przekroczyła 1 500 tys. złotych. Liczbowo obiektów tych było jednak mniej (9 083 w 2011; 12 215 w 2010). Poszerzane są konsekwentnie nabytki w szczególności dla działów: Etnografii, Plastyki Nieprofesjonalnej, Dokumentacji Mechanicznej, Sztuki, CSP. Podobnie pozytywnie można oceniać skalę i wartość wymiany bibliotecznej oraz skalę zakupów do Biblioteki Muzeum. Niestety, pomimo wysiłków pracowników Muzeum Śląskiego i osobistego zaangażowania inwentaryzatora Muzeum Śląskiego, jako nieudane należy uznać rozmowy, i w praktyce negocjacje, z Muzeum Górnos Śląskim w Bytomiu w sprawie zwrotu obiektów i księgozbioru dawnego Muzeum Śląskiego. Sytuacja ta jest znana marszałkowi województwa śląskiego.

Częścią przygotowań Muzeum do zasiedlenia nowej siedziby, są działania podejmowane przez Pracownię Konserwacji Zabytków, tak we własnym zakresie, jak i te zlecane podmiotom wyspecjalizowanym na zewnątrz (m.in. w zakresie konserwacji papieru).

Rok 2011 przyniósł swoistą odbudowę aktywności badawczej pracowników merytorycznych realizujących badania własne (Dział Historii, Etnografii), w ramach projektów międzyinstytucjonalnych (Dział Archeologii, Plastyki Nieprofesjonalnej), organizowanych przez Muzeum spotkań i konferencji (działy: Sztuki, Historii, Oświatowy).

Ważną składową sukcesu i elementem tworzenia marki Muzeum Śląskiego były projekty promocyjne (m.in. akcja reklamy zewnętrznej w ramach akcji billboardowych związanych z budową nowego Muzeum Śląskiego; oraz wystawy *Piękno dotyku*), inicjatywy edukacyjno-ambientowe (tramwajowa akcja upamiętniająca rocznicę wybuchu powstań śląskich *Daj się zwerbować*), czy m.in. aktywny udział w ramach Targów Książki w Katowicach, XV Targów Książki w Krakowie, czy Targów Książki Historycznej w Warszawie. Docenieniem tych i wcześniejszych dokonań były nagrody (w tym dwie nagrody marszałka województwa śląskiego) i wyróżnienia przyznane Muzeum Śląskiemu. Należy podkreślić z jak ogromną życzliwością i zainteresowaniem zostały przyjęte inicjatywy na rzecz środowiska osób niewidomych oraz zaplanowane na styczeń 2012 roku (i zrealizowane) uruchomienie strony internetowej Muzeum jako strony bez barier dla osób niepełnosprawnych.

Budowa nowej siedziby Muzeum i związane z tym zainteresowanie społeczne projektem nowego muzeum i jego rozwojem, oferta programowa (i jej ocena będąca przedmiotem zarówno pozytywnych opinii środowiskowych, jak i tych dokonywanych wśród bezpośrednich jej odbiorców), nowe, po wielu latach zastoju, inicjatywy programowe CSP (w tym festiwal Jerzego Skarżyńskiego, realizowany jako impreza towarzysząca festiwalowi *Ars Cameralis Superioris*), wszystko to pozwala nam uznać rok 2011 za bardzo udany i w wielu przypadkach (np. możliwości frekwencyjne, oferta edukacyjna, wydawnicza) osiągnęliśmy swoje optymalne wskaźniki ze względu na możliwości posiadanej infrastruktury i wielkość zasobów ludzkich.

I. Wystawiennictwo

Wystawy stałe:

1. Galeria malarstwa polskiego XIX-XX wieku
2. Galeria malarstwa polskiego po roku 1945
3. Przemysł śląski w produkcji zbrojeniowej XIX i XX wieku
4. W drukarni Jana Eichhorna

Wystawy czasowe w Muzeum Śląskim:

W Muzeum Śląskim i CSP w roku 2011 dostępnych było 50 wystaw czasowych. W tym 39 wystaw własnych i 3 obce otwarte w roku sprawozdawczym (łącznie 42); 31 w siedzibie, poza siedzibą w kraju – 9, za granicą – 2. (w roku 2010 - **40** z czego 6 w fotoplastykonie i 5 udostępnionych w 2009)

1. *Co nieco*. Waldemara Pieczki opowieść o miejscach. Galeria Sztuki Pogranicza. 16.10. – 30.01.2011
2. *Skarby wieków średnich*. 15.10. – 30.01.2011
3. *Szlaki pielgrzymkowe Ślązaków. Od Góry św. Anny do Santiago de Compostela*. 9.12. – 27.02.2011
4. *Krajobraz Europy Chopina*. 15.12. - 27.02.2011
5. Fotoplastykon *3 D z XIX wieku. Dawne widoki w trójwymiarze. Pejzaże górskich masywów Europy*

Wystawy otwarte w roku 2011:

6. *Współczesna grafika włoska. Cremona dla Katowic*. 11.02. – 10.04.2011

Prezentacja daru miasta Cremony i „Triennale L’Arte e il Torchio” – składającego się z 94 prac 48 włoskich artystów grafików. Zamysłem wystawy było spojrzenie na współczesną grafikę włoską na przestrzeni lat: najstarsza praca powstała w latach 50. XX wieku, najmłodsza zaledwie dwa lata temu. Projekt realizowany także w ramach obchodów 150. rocznicy powstania państwa włoskiego.

7. *Sacrum vel profanum*. Galeria Sztuki Pogranicza 18.02. – 29.05.2011

Na wystawie zaprezentowano rzeźby Krzysztofa Grodzickiego. Kolejna odsłona plastyki naiwnej w Muzeum; zbiory własne i z kolekcji muzeów i galerii prywatnych.

8. *Życie codzienne w województwie śląskim 1922- 1939*. 18.03. – 22.05.2011

Wystawa przybliżyła historię i kulturę materialną województwa śląskiego. Fragment projektu koncentrującego się na opisie historii dwudziestolecia międzywojennego (kontynuacja w 2012 r.). Wystawa pokazywała życie prywatne – społeczne i towarzyskie, handel, rzemiosło, szkołę i pracę, administrację i struktury województwa śląskiego.

9. *Stany graniczne. Fotografie Arkadiusza Goli*. 15.04. – 29.05.2011

Wystawa prezentowała prace fotografa z lat 1991–2011; miała charakter retrospektywy podsumowującej dwudziestolecie pracy A. Goli. Autor utrwalił różne środowiska i przestrzenie, tworząc zbiorowy portret grup społecznych, których życie jest wplecione w determinujące je otoczenie i zmieniające się oblicze przemysłu na Górnym Śląsku. Wystawa miała swoje kolejne odsłony w 2011 roku w Opawie i Ostrawie.

10. *Impresje mikołowskie*. 5.04. – 29.05.2011

Wystawa prezentowała dzieła malarskie, graficzne, rysunkowe i rzeźbiarskie, będące pokłosiem organizowanych w Mikołowie plenerów, zwanych „Impresjami Mikołowskimi”. Podczas 20 kolejnych edycji „Impresji”, gościło na nich około 125 artystów wywodzących się z dużych i znaczących ośrodków twórczych na terenie całego kraju.

11. *Czarne na czarnym.* Galeria Sztuki Pogranicza 14.05. – 30.07.2011

Wystawa grafik śląskich twórców nieprofesjonalnych koncentrowała się na pejzażu regionu, wnętrzach kopalń i motywach nawiązujących do legend górniczych. Ekspozycję uzupełniły rzeźby w węglu. Projekt przygotowano w ramach *Nocy Muzeów*.

12. *W obcym kraju... Wojska Sprzymierzone na Górnym Śląsku w latach 1920-1922.* 09.06. – 28.08.2011

Projekt zrealizowany w 90. rocznicę wybuchu trzeciego powstania śląskiego. Wystawa (a potem publikacja) po raz pierwszy tak obszernie zaprezentowała historię obecności i rolę wojsk rozjemczych w procesie nadzorowania plebiscytu, przybliżyła odbiorcy relacje między państwami, których wojska znalazły się na terenie plebiscytowym. Podejmowała także wątki związane z życiem codziennym żołnierzy w trakcie pełnienia ich misji, przypominała relacje łączące mieszkańców obszaru plebiscytowego z tymi wojskami, budowała wiedzę o relacjach narodowościowych na Górnym Śląsku i dyskursie międzynarodowym na temat przynależności państwowej Górnego Śląska.

13. *Śląskie sacrum. Sztuka gotycka 1200-1550.* 17.06. – 02.10.2011

Wystawa przygotowana we współpracy z Muzeum Śląskim w Opawie **w ramach wydarzeń kulturalnych towarzyszących Polskiej prezydencji w Unii Europejskiej**. Celem ekspozycji było zaprezentowanie zagadnień sztuki na Górnym Śląsku w przyjętym przedziale czasowym około 1200-1550, czyli od początków sztuki gotyckiej i odbudowy Śląska po zniszczeniach spowodowanych najazdem tatarskim po jej schyłek, poszukiwanie nowego stylu pomiędzy gotykiem a renesansem aż po czasy reformacji. Ze względu na wprowadzony w Republice Czeskiej zakaz wywozu dóbr kultury (przyczyną był spór międzynarodowy między Czechami a Austrią) obiekty ze zbiorów Muzeum w Opawie nie były na wystawie.

14. *Vivat insita. Maria Wnęk. „Malarka słynna po całym świecie”.* Galeria Sztuki Pogranicza 15.07 – 2.10.2011

Ekspozycja dzieł najwybitniejszej przedstawicielki polskiego art brut. Jej prace znajdują się zarówno w sławnej Collection de l'Art Brut w Lozannie, jak i American Visionary Art Museum w Baltimore oraz Art & Marges Museum w Brukseli. Wystawa kontynuowała cykl prezentacji nawiązujących do dorobku i tradycji Triennale INSITA w Bratysławie i była głosem Muzeum Śląskiego w sprawie kondycji i tradycji sztuki osób niepełnosprawnych w Polsce. Wystawa realizowana była w ścisłej współpracy z licznymi galeriami oraz w oparciu o wybitną kolekcję sztuki naiwnej Leszka Macaka w Krakowie.

15. *Śląska rzecz. Pokonkursowa wystawa współczesnego designu.* Organizator: Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie. 2 - 25.09.2011

Śląska Rzecz to jedyny regionalny konkurs designu w Polsce. Szósta edycja konkursu miała na celu promocję śląskich firm i projektantów. W ramach współpracy ze Śląskim Zamkiem Sztuki

i Przedsiębiorczości w Cieszynie, który jest organizatorem konkursu *Śląska Rzecz* od 2005 roku, Muzeum Śląskie kolejny raz prezentowało pokonkursową wystawę.

16. *Struktura i architektura. Postindustrialne dziedzictwo Górnego Śląska.* 28.09. – 30.11.2011

Na wystawie zgromadzono efekty niemiecko-polskiego projektu fotograficznego: ok. 50 fotografii wielkoformatowych, prezentujących współczesne oblicze postindustrialnego dziedzictwa na Górnym Śląsku, obserwowane z perspektywy niemieckich fotografików młodego pokolenia: Anke Illing i Tomasa Vossbecka. Projekt fotograficzny realizowany przez Deutsches Kulturforum Östliches Europa, Europareportage oraz Muzeum Śląskie. ***Projekt realizowany w ramach programu kulturalnego polskiej prezydencji w Radzie UE.***

17. *Piękno dotyku.* 15.10.2011 – 8.01.2012

W ramach ekspozycji pokazane zostały kopie najsłynniejszych rzeźb doby antyku, sztuki hellenistycznej oraz reprezentujące tradycję rzeźby renesansowej. Odrębne miejsce zajęły kopie rzeźb Michała Anioła. Część wystawy prezentowała historię architektury - modele architektoniczne takich dzieł, jak Panteon czy katedra Santa Maria del Fiore przybliżające ewolucję przekryć kopułowych w architekturze europejskiej.

Wystawa zorganizowana została dzięki partnerskiej współpracy Muzeum Śląskiego z Państwowym Muzeum Dotyku im. Homera w Ankonie. Partnerem wspierającym był Włoski Instytut Kultury w Krakowie. Stanowiła kontynuację prac polegających na uczynieniu z Muzeum Śląskiego miejsca przyjaznego osobom niepełnosprawnym. Projekt był (podobnie jak towarzysząca mu publikacja w alfabecie Braille'a) adresowany w pierwszej kolejności do osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób niewidzących i niedowidzących. ***Projekt realizowany w ramach programu kulturalnego polskiej prezydencji w Radzie UE.***

18. *Ważny szczegół. Rysunki Mariana Gongora.* Galeria Sztuki Pogranicza, 19.10. – 29.01.2012

Marian Gongor jest emerytowanym ratownikiem górniczym, nigdy nie uczęszczał do żadnej szkoły plastycznej ani na zajęcia prowadzone przez profesjonalnych artystów. Ulubioną tematyką rysunków Mariana Gongora są (i te zostały zaprezentowane na wystawie) detale architektoniczne, fragmenty chodników, stare studzienki i hydranty – wszystkie te elementy, na których urodę w zabieganej codzienności nie zwracamy uwagi.

19. *Raj neutracony, czyli o ogrodach.* 15.12. – 26.02.2012

Ekspozycja ukazująca rolę ogrodów w kulturze europejskiej widzianą przez pryzmat twórczości artystów często określanymi przymiotnikiem „naiwni”, a wyjątkowych ze względu na ich wyobraźnię, szczere i bezpretensjonalne podejście do sztuki. Na wystawie zgromadzono najwybitniejszych przedstawicieli nurtów sztuki naiwnej, art brut, od Teofila Ociepki poprzez artystów Grupy Janowskiej, a kończąc artystach niezależnych związanych ze współczesnym nurtem art brut.

Projekt realizowany w ramach programu kulturalnego polskiej prezydencji w Radzie UE.

Fotoplastykon 3 D z XIX wieku. Dawne widoki w trójwymiarze:

Fotoplastykon, obiekt historyczny, służy do projekcji fotografii stereoskopowych. Pozwala na równoczesne oglądanie przezroczy na 24 stanowiskach.

Co dwa miesiące są prezentowane nowe seanse dawnych fotografii ujęte w cykle tematyczne.

1. *Krajobrazy Europy* 07.01.-27.01.2011
2. *Powrót do przeszłości. Śląsk z początku XX wieku* 04.03.-08.05. 2011
3. *Ene due rabe. Śląskie dzieci na fotografiach z początku XX wieku* 13.05.- 14.06 2011
4. *Letnie wojaże naszych przodków. Palestyna i Syria* 05.07.-25.09. 2011
5. *Europejskie eskapady. Podróż przez Niemcy na przełomie XIX/XX wieku* 29.09.-02.11.2011
6. *Od bajtla do starki* 05.11.2011 – 08.01.2012

Wystawy planszowe na przedpolu muzeum:

1. *Szlaki pielgrzymkowe Ślązaków.* 6.12. 9.12. – 27.02.2011

Wystawy otwarte w roku 2011:

2. *3. Biennale Fotograficzne Uniwersytetu Śląskiego. Nauka - świat bez granic.* Pokaz prac laureatów konkursu. Luty 2011
3. *Witaj doma. Jan Paweł II na Górnym Śląsku i w województwie śląskim.* 18.04. – 13.05.2011
4. *Śląsk w ogniu.* Wystawa zorganizowana ramach obchodów Roku Pamięci Powstań Śląskich. 15.05. – 15.08.
5. *Dzieła małych twórców.* Pokaz prac dzieci stworzonych podczas cyklicznych warsztatów „Mali i wielcy twórcy w Muzeum Śląskim” oraz „Wtorki z niespodzianką” w roku szkolnym 2010/1011. 16.08. – 22.09.
6. *Pop? Art? Narracje obrazowe Jerzego Skarżyńskiego.* Wystawa poświęcona rysunkom komiksowym Jerzego Skarżyńskiego. 23.09. - 30.11.
7. *Trzy lata świątecznej jazdy z Muzeum Śląskim.* 13.12. – 6.01.2012

Poza siedzibą:

1. *Świąteczna jazda z Muzeum Śląskim,* wystawa objazdowa w zabytkowym tramwaju. 17.12.2010 – 6.01.2011

Wystawy otwarte w roku 2011:

2. *Świąteczna jazda z Muzeum Śląskim,* wystawa objazdowa w zabytkowym tramwaju. 12-25.04. Przygotowana w tramwaju ekspozycja prezentowała zwyczaje wielkanocne charakterystyczne dla regionu Śląska i Zagłębia, pokazała które tradycje są wspólne, a które nas różnią. Przybliżyła także świętowanie Wielkanocy przez wyznawców prawosławia. Na wystawie zaprezentowano ikony, rzeźby oraz fotografie archiwalne.
3. *Stany graniczne.* Arkadiusz Gola. Fotografia. Galeria Gottfrei, Opawa, 2 – 30.06.
4. *Stany graniczne.* Arkadiusz Gola. Fotografia. Narodni Divadlo Moravskoslezskie, Ostrava-Moravská Ostrava, 19.09. – 30.10.
5. *Czar stolicy,* Fotoplastykon Warszawski, Muzeum Powstania Warszawskiego, 15.09. – 15.10.
6. *Galeria sztuki w jaskini.* Muzeum Podkarpackie w Krośnie. czerwiec – sierpień 2012

7. *Sztuka przez dotyk* – prezentacja najnowszych projektów edukacyjnych i wystawienniczych Muzeum Śląskiego dedykowanych osobom o utrudnionym dostępie do sztuki na XV Targach Książki w Krakowie 3-6.11.2011

8. *Świąteczna jazda z Muzeum Śląskim*, wystawa objazdowa w zabytkowym tramwaju, edycja bożonarodzeniowa. 13.12.2011 – 6.01.2012

Centrum Scenografii Polskiej:

1. *Wiele hałasu o nic...z Hamletem w tle. Z cyklu: Szekspir polski.* 15.12.2010 - 31.03.2011

---

wystawy otwarte w roku 2011:

2. *Szalony Hidalgo w świecie utopii. Motywy hiszpańskie w dziełach scenografów z kolekcji Centrum Scenografii Polskiej w Katowicach.* 18.04. – 30.07.2011

Biorąc za punkt wyjścia projekty scenograficzne i materiały archiwalne, ekspozycja obejmowała problem recepcji w polskiej plastyce scenicznej dramatów hiszpańskich z XVI i XVII wieku, a także z przełomu XIX i XX wieku. Temat został rozszerzony o sugestie dotyczące szeroko rozumianej ikonosfery prozatorskiego dzieła Miguela de Cervantesa, malarstwa Diego Velazqueza i Salvadora Dali.

3. *Wyzwolona energia* – ekspozycja pawilonu polskiego z Quadriennale 2011 oraz polskiej sekcji architektury studenckiej. 06.07 – 29.07 (bezpośrednio po zakończeniu wystawy praskiej). Po długim okresie przerwy było to pierwsze tak współczesne i aktualne odniesienie się do dokonań współczesnej scenografii polskiej i europejskiej. Pomimo okresu wakacyjnego i krótkiego trwania, wystawa cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem. Projektowi towarzyszyło spotkanie z autorkami i wykład na temat współczesnej scenografii.

4. *Dwa światy – wystawa prac studenckich*, 4.08. – 5.09.2011

Wystawa prezentująca prace studentów i absolwentów kierunku scenografii dwóch Akademii Sztuk Pięknych - w Krakowie i Katowicach, a także Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Projekt będzie kontynuowany w 2012 r. w formule ogólnopolskiego przeglądu pod nazwą **Festiwalu Nowej Scenografii**.

5. *W kadrze sceny. Scenografie teatralne Jerzego Skarżyńskiego* 26.09.- 25.11.2011

Wystawa poświęcona została scenografiom teatralnym Jerzego Skarżyńskiego. Zaprezentowane na ekspozycji projekty dekoracji i kostiumów, wykonane razem z żoną, Lidią Minticz-Skarżyńską, powstały do najwybitniejszych przedstawień czołowych polskich reżyserów, takich jak Konrad Swinarski, Zygmunt Hübner, Roman Polański, Andrzej Wajda oraz Jerzy Jarocki. Projekt był oficjalnym wydarzeniem towarzyszącym festiwalowi *Ars Cameralis Superioris*.

6. *Od nieba do piekła, od piekła do nieba. Motyw anioła i diabła na scenie teatru polskiego drugiej połowy XX wieku*, od 16.12.2011

W polskim teatrze od drugiej połowy XX w. znajdujemy interesujące próby plastycznego ukazania postaci Anioła i Diabła; są to m.in. prace silnie zakorzenione w kulturze ludowej, odnoszące się do ikonografii średniowiecza czy baroku. Ekspozycja prezentująca wybrane „teatralne” oblicza Anioła i

Diabła XX wieku i skłaniająca widza do refleksji nad własnym, współczesnym wyobrażeniem tych postaci.

Poza siedzibą CSP:

1. *Fotografie prawdziwej rzeczywistości. Filmowe obrazy Jerzego Skarżyńskiego* – Galeria Szyb Wilson 10.10. - 27.11.
2. *Pop? Art.? Narracje obrazowe Jerzego Skarżyńskiego* – Muzeum Śląskie 04.10 – 13.11.2011
3. *Papierowa rekwizytoria Jerzego Skarżyńskiego* – Galeria Piętro Wyżej w KCK 08.11. – 18.12.
4. *Mapy wyobraźni. Przestrzenie obrazów Jerzego Skarżyńskiego* - Muzeum Śląskie 22.11. – 31.12.

II. Liczba zwiedzających

Frekwencja łączna 2011:

72 590 osoby (w roku 2010 - **60 212** osób)

W tym poza siedzibą - 31 724 osoby (indywidualnie i w grupach)

Muzeum Śląskie

- indywidualnie: 21 536 osób
- grupy szkolne: 9 563 osoby
- fotoplastykon: 2 870 osób

Centrum Scenografii Polskiej

- indywidualnie: 3 477 osób
- grupy szkolne: 3 420 osób

III. Działania edukacyjne i popularyzatorskie

„Galeria w oknie”:

Jan Talaga, *Potok w zimie*

Franciszek Maśluszczak, *Karnawał*

Ferdynand Ruszczyc, *Przedwiośnie*

Erwin Sówka, *Moja lauba*

Andrzej Tobis, *Stanął na chwilę*

Paweł Kurzeja, *Pejzaż śląski*

Jerzy Nowosielski, *Plaża*

Zofia Stryjeńska, *Zmierzch. Zbiór owoców*

Jerzy Duda Gracz, *Poetyka wsi Załęcze*

Paweł Dragon. *Na jutrznię*

Spotkania cykliczne:

1. Śląsk na poziomie. Historia i kultura Górnego Śląska

05.01. - dr Urszula Biel, *Film w śląskich kinach okresu międzywojennego*

19.01. - Bogusław Tracz, *Stare miasta – nowi ludzie. Gliwice, Zabrze i Bytom po 1945 roku*

- 02.02.2011 - Sebastian Rosenbaum, *My kontra oni. Władza a górnośląska ludność rodzima w Polsce Ludowej*
- 02.03. - dr Łucja Marek, *Profanum kontra sacrum w dobie PRL*
- 16.03. - Sonia Wilk, *Nie tylko Ociepka i Wróbel. O fenomenie plastyki nieprofesjonalnej na Górnym Śląsku*
- 06.04. - Tomasz Konior, *Genius loci współczesnych śląskich miast*
- 07.05. - dr hab. Irma Kozina, *Górnicza wioska ogrodowa Giszowiec*, wykład plenerowy – spacer po Giszowcu
- 18.05. - dr Maria Lipok-Bierwiaczonek, *Od socrealizmu do postmodernizmu. Nowe Tychy - atrakcja turystyczna i odbiór społeczny*
- 1.10. Przemysław Piwowarczyk, *Wielki przemysł w mikroskali*, wykład plenerowy - spacer po Bogucicach
- 20.10. dr Małgorzata Kaganiec, *Piastowie śląscy – fakty historyczne i kronikarskie plotki*
- 5.11. Monika Czernik, *Matka Kościołów metropolii katowickiej. Archikatedra Chrystusa Króla*, wykład plenerowy
- 17.11. prof. Jolanta Szulakowska-Kulawik, *Nie tylko Gorczycki. Kultura muzyczna Śląska nowożytnego*
- 3.12. dr hab. Irma Kozina, *Kościół ewangelicki w Katowicach jako przykład stylu okrągłolukowego w architekturze XIX wieku*, wykład plenerowy
- 15.12. Jarosław Racięski: *W poszukiwaniu ziemi obiecanej. Emigracja Ślązaków do Teksasu*

2. O Śląsku po śląsku

- 8.01. *Desatky rokov na kraju přepečáci. Język i literatura laska.*
- 05.02. *Miyndzy szkolórzami i rectorami – ślōnskō gōdka w szkole.*
- 05.03. *Literatura ślōnskō podug modych i tych ździebko starszych*
- 02.04. *Dziyń na beztydziyń w literaturze Gōrnego Ślōnska*
- 15.10. spotkanie na wystawie "Struktura i architektura. Postindustrialne dziedzictwo Górnego Śląska". Prowadzenie – Leon Śladek, Tōwarzistwo Piastowaniō Ślōnskiy Mōwy DANGA.
- 19.11. - spotkanie na wystawie „Ważny szczegół. Rysunki Mariana Gongora”, prowadzenie – Leon Śladek, Towarzystwo Piastowanio Ślonskiy Mowy DANGA

3. About Art.../Kunst&Art O sztuce w językach obcych

- 18.01. – dr hab. Irma Kozina, *Contemporary architecture - theory and praxis / Architektura współczesna – teoria i praktyka*
- 25.01. – dr hab. Irma Kozina, *Die Schlosser von Ludwig II. Von Bayern / Zamki Ludwika II. Bawarskiego*
- 1.02. – Jolanta Mackiewicz, *Byzantine Icons / Bizantyńskie ikony*
- 15.02. - dr Ilza Kowol, *Ruhrgebiet – Kulturgebiet. Essen als Europaeiche Kulturhauptstadt / Zagłębie Ruhry – zagłębiem kultury*
- 01.03. - Jolanta Mackiewicz, *The Phenomenon of the Gothic Cathedrals / Fenomen gotyckich katedr*

- 15.03. – prof. dr hab. Grażyna Barbara Szewczyk, Gerhart Hauptmann - der schlesische Dichter in Berlin / Gerhart Hauptmann – śląski pisarz w Berlinie
- 07.04. - Jolanta Mackiewicz, *Medieval Castles and the Age of Chivalry / Średniowieczne zamki i wiek rycerstwa*
- 19.04.– prof. dr hab. Grażyna Barbara Szewczyk, *Von Malmö bis Göteborg. Landschaften der Westküste Schwedens / Z Malmö do Göteborga. Krajobrazy zachodniego wybrzeża Szwecji*
- 17.05. – Leszek Jodliński, *Wilhelm Blandowski The Great Silesian Photographer Rediscovered / Wilhelm Blandowski - wybitny fotograf ze Śląska. Odkrywanie na nowo*
- 07.06. - Jolanta Mackiewicz, *Golden Prague / Złota Praga*
- 15.06. – dr hab. Irma Kozina, *Bauhaus und seine Auswirkung / Bauhaus i jego konsekwencje*
- 4.10. - prof. Grażyna Barbara Szewczyk, *Günter Grass - der deutsche Schriftsteller, Maler, Graphiker und Bildhauer / Günter Grass - niemiecki pisarz, malarz, grafik i rzeźbiarz*
- 18.10. - dr hab. Irma Kozina, *The New York School in the 1950s and 1960s / Szkoła nowojorska w latach 50. i 60. XX w.*
- 15.11. Jolanta Mackiewicz, *The poetic and artistic visions of William Blake / Poetyckie i artystyczne wizje Williama Blake`a*
- 22.11. dr hab. Irma Kozina, *Hermann von Pueckler-Muskau und die deutsche Romantik/ Hermann von Pueckler i niemiecki romantyzm*
- 06.12. prof. Grażyna Barbara Szewczyk, *Der deutsche Expressionismus in der Kunstmalerei und Dichtung / Niemiecki ekspresjonizm w malarstwie i poezji*
- 20.12. dr hab Irma Kozina, *Horace Walpole and "Strawbery Hill"/ Horacy Walpole i "Strawberry Hill"*

4. Słynni artyści świata. Wykłady autorskie Jacka Dębskiego

- 09.02. - *Geniusze renesansu – Michał Anioł, Rafael, Leonardo, Tytjan*
- 23.02. - *Wielcy okresu baroku – Bernini i Borromini*
- 09.03. - *Rubens i Rembrandt. Reformacja i kontrreformacja w XVII w.*
- 23.03. - *Romantyzm angielski - Turner i Constable*
- 27.04. - *Polscy monachijczycy i Jan Matejko*
- 25.05. - *Impresjonizm i postimpresjonizm. Prekursorzy nowoczesnego malarstwa: Cezanne, Van Gogh i Gauguin*
- 08.06. – *Geniusz sztuki nowoczesnej – Picasso*

5. Znaszli tę ziemię... Mała Akademia Wiedzy o Kulturze Ziem Górnego Śląska i Terenów Sąsiednich

- 26.02. - *Ziemia żywiecka*
- 11.06. - *Wilamowice*

6. Spotkania z fotografią

- 22.02. - *W stronę sacrum. Fotografie Józefa Wolnego*

- 29.03. - Katarzyna Łata-Wrona i Jowita Mormul, *Fotografki. Czy istnieje fotografia kobiet?*
25.10. - *Osaczeni. Fotografia wojenna i „po-fotografia” Krzysztofa Millera.*
29.11. - *W drodze do źródła.* Spotkanie z autorami i twórcami IV Ogólnopolskiego Festiwalu Fotografii Otworkowej – OFFO

7. Teatralium. Malarstwo / Literatura / Teatr

- 25.06. - *Witold Wojtkiewicz, Roman Jaworski. Cyrki i ceremonie. Teatr Mumerus*
9.07. - *Stanisław Wyspiański, Jerzy Grotowski, Józef Szajna. Akropolis. Teatr Laboratorium 13 rzędów*
13.08. - *Tadeusz Kantor. Nigdy tu już nie powrócę. Teatr Cricot 2*
24.09. - *Stanisław Ignacy Witkiewicz. Gębozbiory i teatr formistyczny*

8. Uwaga. Dorośli! Uwaga. Sztuka! Warsztaty twórcze dla dorosłych.

- 06.10. *Dzieło, treść, miejsce*
03.11. *Trójkąt, plama, kwadrat*
01.12. *Zdarzenie, przedstawienie, przypadek*

9. Sztuka XX wieku. Wykłady z historii sztuki. Prowadzenie: Jacek Dębski

- *Prekursorzy Sztuki XX Wieku – William Morris i Arts & Crafts Movement, Herman Muthesius i Werkbund*
- *Fowizm, ekspresjonizmy i Ecole De Paris – Henri Matisse, Oskar Kokoschka, Amadeo Modigliani, Tadeusz Makowski*
- *Prekubizm, kubizm, Section d'or i futuryzm – Paul Cezanne, Pablo Picasso, Fernand Leger, Umberto Boccioni, Stanisław Ignacy Witkiewicz*
- *Dadaizm, ekspresjonizm w architekturze, Neue Sachlichkeit, funkcjonalizm – Marcel Duchamp, Erich Mendelson, Georg Grosz, Mies Van Der Rohe*

10. Koncerty lunchowe. Nowy (inauguracja w 2011 r.) cykl Muzeum Śląskiego i Akademii Muzycznej w Katowicach

- 9.10. - *Inauguracja cyklu „Od Bacha do Bluesa”*
23.10. *Poważnie na lekko i lekko na poważnie. Trochę muzyki klasycznej i trochę rozrywkowej*
13.11. *Koncert z okazji święta niepodległości. Polskie piosenki okresu międzywojnia.* Wykonanie: Marek Toporowski
27.11. *Muzyka organowa drugiej połowy XVII Wieku. Synowie J. S. Bacha oraz W. A. Mozarta.* Wykonanie: Marek Pilch
3.12. *Koncert muzyki filmowej Znane i nieznanne tematy muzyki filmowej.* Wykonanie: Tomasz Orłow
18.12. *Kolędy z różnych krajów.* Wykonanie: Marek Toporowski

11. Klub Pro Publico Bono. Pochwała inteligencji na Górnym Śląsku (projekt od lutego 2011 r. zawieszony)

26.01.2011 - *Polityka historyczna kontra kultura pamięci*

23.02.2011 - Spotkanie z prof. Włodzimierzem Marciniakiem, dyplomata, roszkodnawcą i sowietologiem, pracownikiem Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk

12. Wtorki z niespodzianką. Warsztaty edukacyjne dla dzieci

11.01. - *Pejzaż romantyczny*

08.03. - *Z Japonii do Europy – grafika*

05.04. - *Wielkie płótna. Akademizm*

12.04. - *Impresjonizm. W plenerze*

10.05. - *Narodziny nowoczesności – kubizm*

11.10. - *Cywilizacja i kanalizacja. Życie codzienne w starożytnym Rzymie*

8.11. - *Rycerze i ich damy. Na średniowiecznym dworze*

13.12. - *Znów kończy się rok. Wspomnienia starych kalendarzy*

13. Mali i wielcy twórcy w Muzeum Śląskim. Sobotnie warsztaty artystyczne dla dzieci

12.02.2011, 19.02.2011 - *Portret a światło*

12.03.2011, 19.03.2011 - *Perspektywa*

09.04.2011, 16.04.2011 - *Rzeźba*

07.05.2011, 21.05.2011 - *Projektowanie i konstruowanie*

8 i 15.10. - *Dobieramy fakturę, malujemy pejzaż*

12 i 19.11. - *Komponujemy martwą naturę*

10 i 17.12. - *Tworzymy nastrój kolorem*

14. Kontrowersje historyczne. Debaty oksfordzkie dla uczniów szkół średnich

3 lutego - *Zdrada czy prawo do przetrwania? Niemiecka lista narodowościowa na Górnym Śląsku*

10 lutego - *Czy dobre sąsiedztwo jest możliwe? Polska – Niemcy 1939-2009*

10 marca - *Gospodarz czy aparatczyk? Generał Jerzy Ziętek*

7 kwietnia - *Racja stanu czy zamach stanu? Stan wojenny w Polsce*

9 czerwca - *Racja stanu czy zamach stanu? Stan wojenny w Polsce 1981*

6 października - *PRL – państwo totalitarne?*

3 listopada - *Gospodarka PRL. Czas sukcesu, czas porażki?*

1 grudnia - *PRL – ZSRR. Sojusz czy podległość?*

Cykle w Centrum Scenografii Polskiej

15. Warsztaty artystyczne dla dzieci. *Wielkie role małych przedmiotów.*

16. Warsztaty artystyczne dla dzieci. *Uwieranki - cackanki a rodzicom radość.* Sobotni cykl edukacyjny.

Wydarzenia towarzyszące wystawom:

1. Koncerty towarzyszące wystawie ***Krajobraz Europy Chopina:***

09.01. - *Chopin na pięciu kontynentach*. Koncert Marii Pomianowskiej i przyjaciół inspirowany tradycją muzyczną różnych kultur.

22.01. - *Harfowy Nokturn*. Koncert studentów klasy harfy prof. Helgi Storck. /Akademia Muzyczna/

26.02. - *Karnawałowa muzyka czasów Chopina*. Koncert Katarzyny Dragosz i studentów klasy klawesynu

Przed koncertami odbyły się spotkania z kuratorem i bezpłatne oprowadzanie po wystawie w Muzeum Śląskim.

2. Spotkania towarzyszące wystawie *Szlaki pielgrzymkowe Ślązaków. Od Góry św. Anny do Santiago de Compostela*:

13.01. - ks. bp Tadeusz Szurman, *Śląskie leśne kościoły wczoraj i dzisiaj* oraz *Śląskie pielgrzymowanie*.
Oprowadzanie w mowie śląskiej po wystawie.

10.02. - dr Jacek Kurek, *W drodze do Ojczyzny. O pielgrzymowaniu*.

3. Spotkania towarzyszące wystawie: *Życie codzienne w województwie śląskim 1922- 1939*:

05.04. – dr Miłosz Skrzypek, *Geneza autonomii województwa śląskiego i jej realny kształt*

19.04. – prof. dr hab. Zygmunt Woźniczka, *Województwo śląskie w II Rzeczypospolitej – blaski i cienie*

4. Spotkania towarzyszące wystawie *W obcym kraju... Wojska Sprzymierzone na Górnym Śląsku w latach 1920-1922*:

Kino letnie w Muzeum Śląskim

19.08. *Sumrun* / Niemcy 1920, reż. Ernest Lubitsch,

20.08. *Anna Boleyn* / Niemcy 1920, reż. Ernst Lubitsch,

21.08. *Die Bergkatze (Górska kotka)* / Niemcy 1921, reż. Ernst Lubitsch,

5. Spotkania towarzyszące wystawie *Śląskie sacrum. Sztuka gotycka 1200-1550*:

- Koncert *Gotyckie inspiracje* w wykonaniu prof. Marka Toporowskiego i studentów Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach oraz spotkanie z kuratorem wystawy

- Finisaż wystawy *Śląskie sacrum*, oprowadzania kuratorskie i koncert w wykonaniu prof. M. Toporowskiego i studentów Akademii Muzycznej w Katowicach

Centrum Scenografii Polskiej:

6. 29.04. - Spotkanie towarzyszące wystawie *Szalony Hidalgo w świecie utopii*: dr Katarzyna Osińska, *Motywy hiszpańskie w sztuce Tadeusza Kantora*.

7. 5.09. – spotkanie autorskie z kuratorkami ekspozycji *Wyzwolona energia* Agatą Skwarczyńską i Ewą Machnio

8. 5.09. – finisaż wystawy *Dwa światy*

Wydarzenia jednorazowe / eventy

1. 15-20.03. - **pokaz filmu** Dagmary Drzazgi *Lech Majewski – świat według Bruegla* oraz wideoartu Lecha Majewskiego inspirowanego filmem *Młyn i krzyż*

19.03. - Spotkanie z Dagmarą Drzazgą, autorką filmu *Lech Majewski – świat według Bruegla*

2. 12-13.02.2011 - **warsztaty** UL/Work-Shop zorganizowane w ramach projektu *Design Silesia*. Organizator: Urząd Marszałkowski w Katowicach, partnerzy projektu: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach oraz Zamek Cieszyn.

3. Spotkanie promocyjne na kanwie drugiego numeru kwartalnika „Herito”

Trzy modele kulturowej pamięci. Kraków, Katowice, Wrocław - o architekturze polskich miast rozmawiali prof. Ewa Chojecka, prof. Jacek Purchla oraz dr Jerzy Ilkosz

4. Ferie w Muzeum Śląskim

19.01. - *Szukając ciepłych i zimnych barw w muzeum* – akcja plastyczna

Zajęcia dla dzieci w wieku 7–12 lat

26.01. - *Dzieci - dzieciom. Obrazy dotykowe* – warsztat plastyczny

Zajęcia dla dzieci w wieku 9–12 lat.

5. 14/15.05.2011 – **Noc w Muzeum. Fotografia/Obraz/Obrazowanie.**

6 27.05.2011 - **akcja artystyczna** *Ambaláže. Ambaláže!* na przedpolu Muzeum Śląskiego

Akcja zrealizowana w ramach międzynarodowego projektu Arteinsieme koordynowanego przez Muzeum Dotyku w Ankonie

7. 19.05. - **panel dyskusyjny** *Powstania śląskie w procesie integracji II Rzeczypospolitej* połączony z promocją magazynu „Mówią Wieki”

8. 11.06. – **Industriada** - zwiedzanie z przewodnikiem terenu kopalni „Katowice” nowego Muzeum Śląskiego

9. 01.06. – **Wielki Turniej Gier Planszowych** z okazji Dnia Dziecka. Gry historyczne – impreza zorganizowana we współpracy z IPN Oddziałem Katowice

10. Wakacyjne podróże z Muzeum Śląskim. Wakacyjne warsztaty plastyczne dla dzieci, 4 – 8.07. i 8 – 12.08.

11. Europejskie Dni Dziedzictwa *Kamienie milowe – historia, kultura, nauka.* 10 oraz 17 września, spotkania na wystawie *Śląskie sacrum. Sztuka gotycka 1200–1550.*

12. 24.09.2011 **Metropolitalna Noc Teatrów** w Centrum Scenografii Polskiej

13. 25.10. - **Spotkanie** z ppłk. dr. hab. Rémy'em Porte'em, francuskim historykiem wojskowości, w ramach spotkania prezentacja książki *W obcym kraju... Wojska sprzymierzone na Górnym Śląsku. 1920-1922*

14. Współorganizacja konkursu przygotowanego z okazji Roku Pamięci Powstań Śląskich. Test wiedzy *Powstania Śląskie 1919-1921*

15. Uni Credit Art Day w Muzeum Śląskim – całodzienne spotkanie ze sztuką pracowników PEKAO SA i ich rodzin

Sesje, konferencje, seminaria zorganizowane na terenie Muzeum

1. *Niewidomi i sztuka.* Międzynarodowa konferencja naukowa - 13.10.2011

2. *Śląsk a I wojna światowa.* Konferencja naukowa - 23.11.2011

3. Konferencja Grupy Roboczej Polskich i Niemieckich Historyków Sztuki i Konserwatorów: *Paradygmat innowacji – dziedzictwo kulturowe na obszarach przemysłowych Niemiec i Polski*. Organizatorzy: Stowarzyszenie Historyków Sztuki Oddział Górnośląski w Katowicach, Muzeum Śląskie w Katowicach

INNE:

- 28.01. - Posiedzenie Rady Muzealnej poświęcone sprawozdaniu z pracy Muzeum Śląskiego za rok 2010 oraz planom na rok 2011
- 09.02. – Uroczyste zakończenie eliminacji okręgowych XXV Olimpiady Artystycznej.
- 17.02. – drugie spotkanie Galerii Przyjaciół Muzeum Śląskiego, w ramach którego odbył się koncert *Czesław Śpiewa Solo Act*.
- 21.02. – spotkanie Zespołu etnografów muzeów śląskich
- 11.05. - spotkanie informacyjne ze słuchaczami Uniwersytetu Trzeciego wieku poświęcone ofercie edukacyjnej i wystawienniczej Muzeum Śląskiego
- 07.06. - uroczyste podpisanie umowy między Muzeum Śląskim w Katowicach oraz konsorcjum firm Budimex SA i Ferrovia Agroman SA na budowę nowej siedziby Muzeum Śląskiego
- 11.06. – *Spacer śladami powstań śląskich* po Katowicach, przygotowany w ramach Roku Pamięci Powstań Śląskich przez „Gazetę Wyborczą” przy współpracy Muzeum Śląskiego. Prowadzenie: redaktor „Gazety Wyborczej” - Józef Krzyk
- 5.07. – Uroczyste wbicie łopaty pod budowę nowej siedziby Muzeum Śląskiego. Zaproszeni goście wysłuchali koncertu smyczkowego w wykonaniu AUKSO - orkiestry kameralnej miasta Tychy pod batutą Marka Mosia.
- 25.08. – wizyta Angeli Schwall-Düren, Minister ds. Federacji, Europy i Mediów Północnej Nadrenii-Westfalii wraz z delegacją. Wizyta obejmowała pokaz w siedzibie przy al. Korfantego prezentacji poświęconej nowej siedziby Muzeum Śląskiego oraz wizytę na terenie budowy
- 22.11. – inauguracyjne posiedzenie Rady Muzealnej nowej kadencji
- 09.12. – wizyta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego na terenie budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego, dawnej KWK „Katowice”

Wernisaże wystaw: *Współczesna grafika włoska. Cremona dla Katowic, Sacrum vel profanum, Życie codzienne w województwie śląskim 1922- 1939. Impresje mikołowskie, Stany graniczne*. Fotografie Arkadiusza Goli; *Szalony Hidalgo w świecie utopii. Motywy hiszpańskie w dziełach scenografów z kolekcji Centrum Scenografii Polskiej w Katowicach, Śląskie sacrum. Sztuka gotycka 1200-1550, Maria Wnęk. „Malarka słynna po całym świecie”, Śląska rzecz. Pokonkursowa wystawa współczesnego designu, Struktura i architektura. postindustrialne dziedzictwo Górnego Śląska, Piękno dotyku, Ważny szczegół” Rysunki Mariana Gongora, Raj nieutracony, czyli o ogrodach, Od nieba do piekła, od piekła do nieba. Motyw anioła i diabła na scenie teatru polskiego drugiej połowy XX wieku.*

IV. Działalność edukacyjna

Muzeum Śląskie:

- lekcje muzealne: 113 (w 2010 – 194)
- warsztaty: 151 (w 2010 – 122)
- oprowadzania: 34 (w 2010 – 50)
- inne formy działań edukacyjnych – wykłady, imprezy, koncerty, projekcje filmów itp.: 112
- Noc w muzeum. Fotografia/Obraz/Obrazowanie. – oprowadzania, warsztaty, wykłady, koncerty, pokazy, itp. – 5 200 osób (w 2010 - około 6 570 uczestników)

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych

- opracowanie i prowadzenie cyklu zajęć dla dzieci autystycznych w ramach współpracy z SP 8 (specjalną) w Katowicach
- spotkanie w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli - konsultacje w zakresie metodyki pracy z osobami niewidomymi i niepełnosprawnymi intelektualnie, poznanie wystawy *Poczuj sztukę*, hospitacja lekcji.
- konsultacje z uczniami niewidomymi oraz nauczycielami SOSW w Dąbrowie Górniczej w zakresie obrazów dotykowych
- prace związane z projektem *Piękno dotyku - projekt książek dotykowych*, prowadzenie warsztatów poświęconych książkom dotykowym
- kontakty z PZN, uzupełnienie ścieżki *Sztuka przez dotyk* o numerację brajlowską
- lekcja *Czym jest obraz?* dla dzieci niewidomych i niedowidzących z ośrodka tyeskiego PZN oraz oprowadzanie grupy niewidomych i niedowidzących z Koła PZN w Tychach
- Przygotowanie akcji *Ambalaż. Ambalaż!* w oparciu o twórczość Tadeusza Kantora w ramach projektu *Arteinsieme. Art together. Culture and cultures without barriers*. Warsztaty dla młodzieży słabo widzącej z SOSW w Dąbrowie Górniczej
- Działania związane z prezentacją twórczości osób niepełnosprawnych (Dział Plastyki Nieprofesjonalnej). Penetracja amatorskich środowisk plastycznych, obserwacja pracowni działających przy Warsztatach Terapii Zajęciowej, uczestnictwo w wystawach i konkursach.
- Wystawa *Piękno dotyku* (15.10.2011 – 8.01.2012). Kontynuacja prac Muzeum Śląskiego polegających na uczynieniu z muzeum miejsca przyjaznego dla osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób niewidzących i niedowidzących. Wystawę odwiedziło 250 osób z dysfunkcjami wzroku indywidualnie i w grupach zorganizowanych.

Centrum Scenografii Polskiej

- lekcje teatralne.....144 (w 2010 – 108)
- zajęcia dla studentów.....7 (w 2010 – 6)
- inne formy działań edukacyjnych – wykłady, imprezy, koncerty, projekcje filmów itp.: 10
- Noc Muzeów.....1 800 osób

łączna liczba uczestników zajęć edukacyjnych w grupach szkolnych w Muzeum Śląskim oraz Centrum Scenografii Polskiej: **10 095** osób (w roku 2010 - **11 627**)

V. Działalność wydawnicza

Publikacje książkowe: 19 (w roku 2010 - **10**)

1. Katalog wystawy: *Cremona dla Katowic. Współczesna grafika włoska. Oprac.* Joanna Szeligowska-Farquhar, Vladimiro Elvieri. Nakład 300 egz.
2. Katalog wystawy: *Impresje Mikołowskie. Dwudziesta odsłona. Oprac.* Joanna Szeligowska-Farquhar, Henryk Waniek. Redakcja not biograficznych Katarzyna Jarmuł. Nakład 500 egz.
3. Katalog wystawy: *Życie codzienne w województwie śląskim 1922-1939. Oprac.* Jarosław Racięski, Michał Witkowski. Nakład 300 egz.
4. Album towarzyszący wystawie: *Stany graniczne. Fotografia. Arkadiusz Gola. Tekst:* Danuta Kowalik-Dura, Vladimír Birgus, Jindřich Štreit. Nakład 800 egz.
5. Katalog wystawy: *Śląskie sacrum. Sztuka gotycka 1200-1550. Teksty:* H. Olszewska-Jarema, M. Jarošová, A. Holeczko-Kiehl. Nakład 300 egz.
6. Paulina Chmielewska: *Giesche. Fabryka Porcelany 1923-1945.* Nakład 1000 egz.
7. Katarzyna Łakomy: *Wille miejskie Katowic.* Nakład 500 egz.
8. Katalog wystawy *Vivat Insita. Maria Wnęk – "Malarka słynna po całym świecie".* Tekst: Sonia Wilk. Nakład 300 egz.
9. Katalog wystawy: *W kadrze sceny. Scenografie teatralne Jerzego Skarżyńskiego.* Tekst: Sylwia Ryś. Nakład 300 egz.
10. *W obcym kraju... Wojska sprzymierzone na Górnym Śląsku. 1920-1922.* Red. naukowa Sebastian Rosenbaum. Nakład 1000 egz.
11. *Historia Górnego Śląska. Polityka, gospodarka i kultura europejskiego regionu.* Red. Joachim Bahlcke, Dan Gawrecki, Ryszard Kaczmarek. Wspólne wydanie z Domem Współpracy Polsko-Niemieckiej w Gliwicach, Frodo Sp. j. Nakład Muzeum Śląskiego 300 egz. Nakład całości 2000 egz.
12. *Piękno dotyku. Koncepcje piękna w antyku i renesansie.* Tekst: Joanna Knapik. Publikacja wydana Braille'em. Nakład 200 egz.
13. *Piękno dotyku. Poznanie dotykowe w sztukach plastycznych.* Teksty: Leszek Jodliński, Joanna Knapik, Roberto Farroni, Loretta Secchi. Nakład 250 egz.
14. *ONI. Rola oraz aspekt artystyczny w twórczości osób niepełnosprawnych intelektualnie. Materiały pokonferencyjne.* Teksty: Zenon Gajdzica, Grażyna Szafranec, Grzegorz Odoj, Anna Stawiarska, Małgorzata Szafer, Sonia Wilk, Beata Jaszczak, Piotr Zatorski. Nakład 500 egz.
15. *Jak Jaroszek zamieszkał w muzeum.* Tekst: Beata Grochowska. Ilustracje: Elżbieta Jarzabek. Nakład 500 egz.
16. *Jaroszek i mała Rozalka.* Tekst: Beata Grochowska. Ilustracje: Elżbieta Jarzabek. Nakład 500 egz.
17. Katalog wystawy *Raj nieutracony, czyli o ogrodach. Oprac.* Sonia Wilk. Nakład 300 egz.

18. *Malarstwo polskie 1800–1945. Katalog zbiorów Muzeum Śląskiego w Katowicach*. Wydanie drugie poprawione i rozszerzone. Oprac. Henryka Olszewska-Jarema, Andrzej Holeczko-Kiehl, Izabela Kania, Katarzyna Jarmuł. Nakład 1000 egz.

19. Józef Krzyk: *Spacerownik powstańczy*. Wspólne wydanie z AGORĄ SA. Nakład Muzeum Śląskiego 300 egz.

Foldery i ulotki:

liczba tytułów: 58

Inne druki:

liczba tytułów: 12

łącznie nakład: **120 150**

Zaproszenia:

liczba tytułów: 21

Plakaty:

liczba tytułów: 65

łącznie nakład: **10 635**

W 2010: publikacje zwarte – 10; ulotki i foldery – 42; plakaty – 37; zaproszenia – 20

VI. NABYTKI

ZBIÓR MUZEALIÓW: W 2011 zbiór powiększył się o **9 083** nabytki własne + **6** depozytów. (w 2010 pozyskano 12 215 nabytków)

W tym: **2 025** stanowiły zakupy realizowane poprzez składane oferty, zakupy aukcyjne, zakupy terenowe (w tym 2 192 stanowiły obiekty archeologiczne, a 360 zakupy dla Centrum Scenografii Polskiej). **7 058** to dary i przekazy od osób fizycznych i prawnych (w tym: 289 darów dla CSP)

łącznie zbiorów na 31.12.2011 wynosi ok. 109 669 muzealiów

Wpisy do inwentarza muzealnego w 2011 – **3 260** pozycji.

VII. WYPOŻYCZENIA

W ruchu muzealiów w 2011 uczestniczyło **2 149** obiektów będących własnością MŚ i CSP, w tym: użyczono z magazynów Muzeum Śląskiego na zewnątrz: 546 obiektów

VIII. DIGITALIZACJA ZBIORÓW

Nazwa użytkowanej internetowej bazy inwentarzowej: MUSNET

Muzeum Śląskie:

Liczba wprowadzonych rekordów **7 758** (w tym z dokumentacją wizualną **2838**).

Liczba rekordów ogółem **32 928** (w tym z dokumentacją wizualną **14 112**).

Centrum Scenografii Polskiej:

Liczba wprowadzonych rekordów **1209** (w tym z dokumentacją wizualną **1209**).

Liczba rekordów ogółem **2891** (w tym z dokumentacją wizualną **2891**).

Liczba pozycji wpisanych do elektronicznego katalogu MUSNET w 2010 roku: 9 531

Realizacja dokumentacji ewidencyjnej i wizualnej jest traktowana przez Muzeum priorytetowo w związku z tworzeniem elektronicznego zbioru kart ewidencyjnych do elektronicznego inwentarza muzealiów. Liczba muzealiów niemających dokumentacji wizualnej kształtuje się różnie w różnych Działach - w zależności od liczby posiadanych zbiorów. Zbiory Działu Sztuki Malarstwa oraz Rzeźby są sfotografowane w 100 procentach; z kolei zbiory Działu Sztuki Grafiki i liczne zbiory Działu Historii wymagają jeszcze uzupełnienia dokumentacji.

Digitalizacja zbiorów w 2011 – **5783** obiektów

Powołany w 2010 r. **Zespół 3D** do spraw skanowania 3D w ciągu 2011 r. zapoznał się z technikami skanowania 3D, możliwościami skanerów oraz ich rodzajami, oraz dokonał wyboru kryteriów według których takie skanowanie ma się odbywać w Muzeum. Zakup skanera 3D został zaplanowany na rok 2012 w miarę możliwości finansowych muzeum.

Na stronie internetowej rozpoczęto zamieszczanie wizerunków obiektów w wersji „3D” pozwalające na oglądanie obiektów przestrzennych w widoku 360 stopni.

IX. BIBLIOTEKA:

Liczba odwiedzin w czytelnicy: **720** osób

Liczba wypożyczeń: **848** vol.

W okresie 01.01.2011 – 31.12.2011 roku zakupiono **330** wolumenów druków zwartych (w 2010 roku – 348 wolumenów). Księgozbiór biblioteczny gromadzony jest zgodnie z profilem działalności Muzeum Śląskiego.

Nazwa użytkowanej internetowej bazy inwentarzowej: LIBRA 2000

Liczba wprowadzonych rekordów: **1943**. Liczba rekordów ogółem **14458**

Liczba pozycji wpisanych do elektronicznego katalogu LIBRA 2000 w 2010: 4 770

Digitalizacja zbiorów bibliotecznych: Biblioteka Muzeum Śląskiego od sierpnia 2011 jest członkiem Śląskiej Biblioteki Cyfrowej. W Kolekcji Zbiorów Dawnych Biblioteki Muzeum Śląskiego w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej dostępny jest 1 wolumen.

X. PRACE KONSERWATORSKIE

- Pracownia konserwacji malarstwa MŚ:

konserwacje pełne – 33

częściowe – 87

zabezpieczające - 6

oprawa obiektów w nowo wykonane ramy – 4

- Pracownia konserwacji metalu MŚ:

konserwacje pełne – 13

częściowe – 45

zabezpieczające - 44

- Obiekty poddane konserwacji w pracowniach specjalistycznych poza Muzeum:

Pracownia konserwacji drewna - 8

Pracownia konserwacji papieru - 89

Pracownia konserwacji tkaniny – konserwacje pełne 21 / konserwacje zabezpieczające 53

Pracownia konserwacji fotografii - 425

• Prace w ramach usług komercyjnych:

konserwacje pełne – 7

Łącznie:

Konserwacje pełne **596**

Konserwacje częściowe **132**

Konserwacje zabezpieczające **103**

(W roku 2010:

Konserwacje pełne 59

Konserwacje częściowe 145

Konserwacje zabezpieczające 107)

XI. PROJEKTY BADAWCZE

• **Dział Etnografii**

1. 14.02.2011 Jednodniowe badania terenowe - okolice Żywca oraz obszar wschodni. Badane miejscowości z charakterystyczną zabudową mieszkalną, pałacowo – dworską, zamek w Żywcu, zabudowa miejska, karczmy, drewniana architektura sakralna, krzyże i kapliczki przydrożne - Łodygowice, Żywiec, Łękawica, Oczków, dawna dróżka pątnicza z Moszczanicy do Rychwałdu, Rychwałd, Gilowice, Lachowice, Jeleśnia. Wywiady z twórcami ludowymi działającymi na terenie badanego obszaru. Wykonanie dokumentacji fotograficznej. /cały zespół/

2. 29.04.2011 Jednodniowe etnograficzne badania terenowe - enklawa kulturowa Wilamowice. Wywiady – rozmowy z przedstawicielami różnych pokoleń Wilamowian: z przedstawicielką najstarszego pokolenia władającą językiem wilanowskim od dziecka oraz najmłodszego pokolenia, które tego języka się nauczyło. Wywiady - zbieranie informacji od mieszkańców miasteczka Wilamowice nt. typów stroju wilanowskiego i jego poszczególnych składników oraz nazw gwarowych, informacje na temat grupy Śmierguśników wilanowskich oraz na temat działań mieszkańców w zakresie kultywowania tradycji – rozmowy z przedstawicielami placówek kulturalnych i gminnych. Dokumentacja fotograficzna. /cały zespół/

3. 23.03.2011 Jednodniowe badania etnograficzne nad zwyczajami wielkanocnymi w kościele prawosławnym /Krystyna Pieronkiewicz-Pieczko/

4. 17.04.2011 Jednodniowe badania etnograficzne – Niedziela Palmowa, rejestracja etnograficzna i fotograficzna święcenia palm w Cerkwi w Sosnowcu /Małgorzata Paul/

5. 27.06.–6.07.2011 – stacjonarne badania terenowe w powiecie oleskim. Penetracja następujących miejscowości: Borki Wielkie, Zębowice, Sternalice, Karmonki Nowe i Stare, Kadłub Wolny, Kościeliska, Łowszów, Broniec, Wachów.

Uczestnicy badań: Krystyna Pieronkiewicz-Pieczko, Maria Michalczyk, Małgorzata Paul.

Zebranie informacji dot. penetrowanych miejscowości, lokalnych społeczności, dziejów wybranych gospodarstw, nazewnictwa gwarowego charakterystycznego dla badanego obszaru, dokumentacja fotograficzna małej i dużej architektury, zabudowy wsi, zwyczajów i obrzędów, nawiązanie kontaktów z lokalnymi autorytetami tej ziemi, członkami i działaczami Stowarzyszenia społeczno-kulturalnego mniejszości niemieckiej na Śląsku Opolskim, z repatriantami. Uzupełnienie zbiorów muzealnych o rzadko już spotykane elementy stroju opolskiego, wyroby dawnego i współczesnego rzemiosła, dewocjonalia, przedmioty gospodarstwa domowego, fotografię archiwalną.

6.11.11.2011 Jednodniowe badania terenowe nad zwyczajem Św. Marcina – Bodzanowice k/Olesna. Realizacja: cały zespół.

7. 4.12.2011 Jednodniowe badania terenowe – Katowice Nikiszowiec oraz Ruda Śląska – rejestracja fotograficzna i zebranie informacji nt. zwyczaju budzenia górników przez orkiestrę górniczą wczesnym rankiem w dzień Św. Barbary. Realizacja: Krystyna Pieronkiewicz-Pieczko

8. Dokumentacja fotograficzna, filmowa oraz zebranie informacji na temat obchodów – procesji Św. Marcina i palenia ognia.

- **Dział Archeologii**

Projekty z zakresu archeobotaniki, prowadzący - Agata Sady:

- Udział w archeologicznych badaniach wykopaliskowych krypty Kościoła p.w. Wszystkich Świętych w Pszczynie, analiza ksylogiczna fragmentów drewna z trumien z krypty Promnitzów, opracowanie wyników analizy materiałów roślinnych z sarkofagu nr 2.
- Udział w archeologicznych badaniach wykopaliskowych na stanowisku nr 17 w miejscowości Dzielnica, gm. Cisek, analiza botaniczna materiałów neolitycznych z badań w latach 2009 i 2010.
- Analizy botaniczne makroskopowych szczątków roślinnych zdeponowanych w aluwiach potoków z obszaru Beskidu Śląsko-Morawskiego (potoki Skornansky, Hartisov, okolice Lipova Lazne; współpraca z M. Wistubą, Wydział Nauk o Ziemi UŚ, Sosnowiec); cel badań – przemiany roślinności w wyniku gospodarczej działalności człowieka.
- Analiza prób pod kątem identyfikacji taksonomicznej węgla drzewnych oraz drewna niespalonego z cmentarzyska kultury łużyckiej w Świbiu, stanowisko 16.
- Analiza ksylogiczna fragmentu drewna z terenu budowy nowego gmachu muzeum – pozostałości drewna po dawnej kopalni.
- *Śląsk w świetle badań archeobotanicznych* - Podsumowanie dotychczasowego stanu badań; weryfikacja danych archiwalnych oraz własnych analiz pod kątem zebrania informacji na temat stanowisk z materiałem archeobotanicznym z terenu województwa śląskiego z okresu epoki brązu – szczegółowe opracowywanie stanowisk; tworzenie bazy danych stanowisk i materiałów archeobotanicznych z obszaru Górnego Śląska.

Projekty z zakresu archeozoologii, prowadzący - dr Maria Abłamowicz:

- Prace nad oznaczeniem gatunkowym i anatomicznym zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska 11 w Damienicach, woj. małopolskie z badań w 2006 r.

- Sporządzenie opracowania naukowego zwierzęcych materiałów kostnych ze stanowiska 14 w Jankowie Gdańskim, woj. pomorskie - na podstawie danych z przeprowadzonej analizy archeozoologicznej.
- Sporządzenie opracowania naukowego zwierzęcych materiałów kostnych ze stanowiska 8 w Kobylnikach, woj. mazowieckie - na podstawie danych z przeprowadzonej analizy archeozoologicznej.
- Sporządzenie opracowania naukowego zwierzęcych materiałów kostnych ze stanowiska 2 w Aleksandrowicach, woj. małopolskie - na podstawie danych z przeprowadzonej analizy archeozoologicznej.
- Sporządzenie opracowania naukowego zwierzęcych materiałów kostnych ze stanowiska 11 w Kornicach, woj. małopolskie - na podstawie danych z przeprowadzonej analizy archeozoologicznej.
- Sporządzenie opracowania naukowego zwierzęcych materiałów kostnych ze stanowiska 8 w Komorowie, woj. małopolskie - na podstawie danych z przeprowadzonej analizy archeozoologicznej.
- Sporządzenie opracowania końcowego na podstawie wyników z przeprowadzonej analizy zwierzęcych materiałów kostnych z badań w 2010 roku w Kruszynie, stanowisko 13, woj. kujawsko-pomorskie.
- Sporządzenie opracowania końcowego na podstawie wyników z przeprowadzonej analizy zwierzęcych materiałów kostnych z badań w 2010 roku w Ludwinowie, stanowisko 7, woj. kujawsko-pomorskie.
- Sporządzenie opracowania końcowego *Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska 14 w Dąbrówce, woj. kujawsko-pomorskie*, na podstawie wyników z przeprowadzonej analizy zwierzęcych materiałów kostnych z badań w 2011 roku.
- Analiza zwierzęcych materiałów kostnych z badań w 2010 roku na stanowisku 6 w Nowej Wsi, woj. kujawsko-pomorskie; sporządzenie opracowania końcowego *Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska 6 w Nowej Wsi, woj. kujawsko pomorskie*.
- Prace nad oznaczaniem gatunkowym i anatomicznym zwierzęcych szczątków kostnych z cmentarzyska w Domasławie, woj. dolnośląskie z badań w 2007 r.
- Prace nad oznaczaniem gatunkowym i anatomicznym zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska 5 w Niedrzewiu Pierwszym, woj. łódzkie z badań w 2011 r.

- **Dział Dokumentacji Mechanicznej**

Zapisy czasu - muzealny projekt audiowizualny obejmujący szerokie tematycznie spektrum rejestracji audiowizualnych o charakterze dokumentacyjnym. Jest realizowany przez pracowników merytorycznych Muzeum w ramach jako badań terenowych oraz prac studyjnych. Koordynacja: Danuta Kowalik-Dura

Realizacje DDM w 2011:

- Ilza Nikiel - Relacja dotyczy losów dziadka p. Ilzy - Karola Malika – Polaka służącego w armii pruskiej w okresie I wojny św., uczestnika III Powstania Śląskiego, więźnia politycznego w okresie stalinowskim (Audio-wideo)

- Zygmunt Aksienow - Wspomnienie o Julianie Bryanie (Audio-wideo)

- życiorys Z. Aksienowa i wynikająca z tego tematyka śląska:

1. szkoła dla sierot i pólsierot w Tarnowskich Górach i Brzezinach Śląskich

2. więzienie dla więźniów politycznych w Sośnicy

3. służba wojskowa w kopalni Sośnica – Makoszowy

- Krzysztof Miller - Rejestracja spotkania z autorem ilustrowanego pokazem multimedialnym jego fotografii oraz prac innych klasyków tego gatunku. (Audio-wideo)

- **Dział Historii**

Dzieje Górnego Śląska XIX i XX wieku

Górny Śląsk w okresie I wojny światowej

Heraldyka śląska

Śląska szlachta i arystokracja

Zapisy czasu - muzealny projekt audiowizualny

- **Dział Plastyki Nieprofesjonalnej**

- Organizacja konferencji naukowej na temat sztuki osób chorych psychicznie.

- Opracowywanie materiału dotyczącego działających w przeszłości i obecnie grup plastycznych na Śląsku.

- Penetracja amatorskich środowisk plastycznych, obserwacja pracowni działających przy Warsztatach

- Terapii Zajęciowej, uczestnictwo w wystawach i konkursach.

- Udział w konferencjach naukowych dotyczących sztuki naiwnej, art. brut i outsider art.

XII. WYKŁADY PRACOWNIKÓW WYGŁOSZONE NA KONFERENCJACH POZA MUZEUM:

Leszek Jodliński

- Ankona, Włochy 14-15 kwietnia, konferencja organizowana przez Muzeum Dotyku w Ankonie, Corso Nazionale Accessibilità, poświęcona dostępności dziedzictwa kulturowego dla osób niewidomych i niedowidzących.

wygłoszony referat: *Udostępnienie Muzeum Śląskiego dla osób z upośledzeniem wzroku. Pierwsza zintegrowana trasa stałego zwiedzania w galerii malarstwa w polskich muzeach. Historia sukcesu.*

- Warszawa, 2 czerwca, konferencja organizowana przez IBM Polska, Narodowy Instytut Wizualny i Filmołkę Narodową. Cyfrowa Kultura. Archiwa. Biblioteki. Muzea

wygłoszony referat: *Sztuka przez dotyk. Pierwsza stała galeria malarstwa dla osób niewidomych i niedowidzących.*

- Radom, 10 czerwca, Muzeum Wsi Radomskiej, konferencja Współczesne eksponaty muzealne - problemy kolekcji w XXI wieku

wygodzony referat: *Co zrobić gdy eksponatów nie ma? Rola projektów eventowych w pracy edukacyjnej i wystawienniczej*

- Helsinki, 17-18 czerwca, sympozjum europejskiego stowarzyszenia Outsider Art

wygodzony referat: *Art brut in Poland – A Phenomenon – The Perspective of a Museum Institution*

- Katowice, MŚ 26-28 września 2011, Paradygmat innowacji – dziedzictwo kulturowe na obszarach przemysłowych Niemiec i Polski 19. Konferencja Grupy Roboczej Polskich i Niemieckich Historyków Sztuki i Konserwatorów

wygodzony referat: *Rewitalizacja obiektu przemysłowego – nowa siedziba Muzeum Śląskiego w Katowicach*

- Kamień Śląski, 5-9 października, XVI Seminarium śląskie organizowane przez Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, udział w dyskusji panelowej: *Czy muzea śląskie oddają śląską rzeczywistość?*

- Katowice, MŚ 13 października, Konferencja „Niewidomi i sztuka”

wygodzony referat: *Projekty dla niewidzących i niedowidzących w Muzeum Śląskim w Katowicach w latach 2009–2011. Próba bilansu dokonań*

- Mysłowice, 24-25 listopada, konferencja organizowana przez Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze: Technoversum. Industrialne dziedzictwo niematerialne i rewitalizacja przemysłowych obszarów miejskich.

wygodzony referat: *Modelowe zagospodarowanie terenów pogórnicych dla funkcji kultury z wykorzystaniem finansowania europejskiego na przykładzie realizacji inwestycji nowego Muzeum Śląskiego na terenie dawnej kopalni KWK „Katowice”.*

Joanna Knapik

- Wystąpienie pt. *Vedere il dipinto con la punta delle dita ... Progetti di condivisione della collezione di pittura con le persone cieche e ipovedenti realizzati dal Museo della Slesia* na międzynarodowej konferencji poświęconej zagadnieniu udostępniania dziedzictwa kulturowego osobom z dysfunkcjami wzroku. Muzeum Dotyku im. Homera w Ankonie (13.04-16.04)

Beata Grochowska

- Wystąpienie na temat opracowanych w Muzeum Śląskim projektów dla niewidomych w ramach udziału w trzydniowej konferencji pt.: *Niewidomi w kulturze* w dniach 8 - 10 czerwca w Warszawie w Bibliotece Centralnej Polskiego Związku Niewidomych.

Izabela Oleaszewska-Porzycka

- 14-15.04.2011, Gdańsk, V Bałtycka Konferencja pt.: *Zarządzanie i Organizacja Bibliotek. Nowoczesne koncepcje organizacji bibliotek*, referat: *Strażak, biurokrata, autokrata – przegląd stylów zarządzania*

Paweł Parys

- 14-15.04.2011 referat: *Archiwum powstań śląskich* na konferencji *Współczesne spojrzenie na spór o Górny Śląsk w latach 1919-1921 – Opole – Góra św. Anny*
- 10.05.2011 referat: *1 Pułk Strzelców Bytomskich* na konferencji *Powstania śląskie w historii i kulturze*, Katowice
- 12.05.2011 referat: *Mieszkańcy Sosnowca po I powstaniu śląskim w świetle materiałów z Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku* na konferencji *Zagłębie Dąbrowskie a powstania śląskie*, Sosnowiec
- 9.11.2011 Spotkanie naukowe „Zagłębie Dąbrowskie a powstania śląskie”, Muzeum Saturn w Czeladzi

Sonia Wilk

- Międzynarodowa konferencja poświęcona nurtowi art brut pt.: *W kierunku autentyczności* – Kraków, 20-21.05.2011, referat pt.: *Ucieczka w sztukę. Różnorodne wymiary artystycznej ekspresji w outsider art.*
- Seminarium *Realia i perspektywy osoby niepełnosprawnej intelektualnie*. Wygłoszenie referatu pt. *Twórca niepełnosprawny intelektualnie i jego prawa*
- Konferencja *Dziedzictwo kulturowe nadbagażem codzienności* – Uniwersytet Śląski w Cieszynie, referat *Outsider art – outsider heritage. Próba pokonania bariery mentalnej*,
- Konferencja *Muzeum. Sztuka żywa?* PME Warszawa, referat - *Dziwny świat i co dalej. Refleksje na temat współczesnej plastyki nieprofesjonalnej w kontekście publikacji Ksawerego Piwockiego.*

Szkolenie konserwatorskie w Muzeum w Opawie: lipiec, wrzesień 2011- referaty pracowników:

- B. Siedlecka *Wybrane przykłady konserwacji rzeźby polichromowanej*
- G. Szmurło *Techniki i metody stosowane w konserwacji malarstwa sztalugowego*
- A. Ucieklak *Muzeum Śląskie 1939-2011*
- B. Lisicka *Przemysł śląski – Ekspozycja w Muzeum Śląskim*
- A. Holeczko *Problemy adaptacyjne zabudowań Kopani Katowice dla potrzeb ekspozycyjnych*

Maria Abłamowicz

- *Problematyka kształtowania płaszczyzn badawczych archeologów i archeozoologów*, warsztaty Komisji Archeologicznej Oddziału Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu oraz Zakładu Anatomii Zwierząt Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

Małgorzata Kurgan-Przybylska

- Referat: *Corded Ware Culture in Upper Silesia – the state of research*. Konferencja *Corded Days in Kraków. 1st – 2nd December 2011.*

Justyna Długosz

- Referat i prezentacja multimedialna: *Kolekcja Zbiorów Dawnych Biblioteki Muzeum Śląskiego w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej*, 05.12.2011, Katowice, zebranie uczestników Śląskiej Biblioteki Cyfrowej

Krystyna Pieronkiewicz-Pieczko

- Wykład *Śląskie Boże Narodzenie*, Chorzowski Dom Kultury „Batory” 13.01.2011
- Wykład *Rola kobiety w kulturze ludowej*, Chorzowski Dom Kultury „Batory” 25.03.2011
- Wykład *Obrzędy i zwyczaje wielkanocne – magiczne aspekty*, Chorzowski Dom Kultury „Batory”, 18.04.2011
- *Tradycje świąt wielkanocnych Warsztaty etnograficzne*. Przedszkole nr 21 w Chorzowie, 19.04.2011

Małgorzata Paul

- Wykład i warsztaty *Wykonywania palm wielkanocnych*, Miejski Dom Kultury w Katowicach - Bogucicach, 16.04.2011

XIII. PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW WYDANE POZA MIEJSCEM PRACY

1. Jarosław Racięski – *Śląski bożyc*, w: „Mówią Wieki” numer specjalny 2011
2. Jarosław Racięski – *Wkroczenie wojsk polskich na Góry Śląsk*, w: „Gazeta Wyborcza”, dodatek „Spacerownik powstańczy”
3. Jarosław Racięski - *Pamiętki powstańcze i plebiscytowe w zbiorach Muzeum Śląskiego*, w: „Gazeta Wyborcza”, dodatek „Spacerownik powstańczy”
4. Michał Witkowski – *Alianci na Górnym Śląsku*, w: „Gazeta Wyborcza”, dodatek „Spacerownik powstańczy”
5. Michał Witkowski – *Kim jest Górnoszlązak*, w: „Historia Górnego Śląska”, 2011.
6. Paweł Parys – *Pradziadek Paweł Piernikarczyk – powstaniec śląski*, w: „Śląsk” nr 4 2011
7. Paweł Parys – *Dni walki i rozstrzygnięć*, w: „Śląsk” nr 5 2011
8. Paweł Parys – *2. Pułk Strzelców Rybnickich*, w: „Na 90-lecie powstań śląskich i plebiscytu”, Red. E. Długajczyk. Seria: „Biblioteka Powstań Śląskich i Plebiscytu”. T. 2. Bytom 2011, s. 77-121.
9. Paweł Parys – [współ.] *Polegli i ranni w III powstaniu śląskim na podstawie doniesień prasy polskiej*, w: „Na 90-lecie powstań śląskich i plebiscytu”, Red. E. Długajczyk. Seria: „Biblioteka Powstań Śląskich i Plebiscytu”. T. 2. Bytom 2011, s. 201-264.
10. Danuta Kowalik-Dura - *Ponad Podziałami. 40 lat ZPAF-u*. Wyd. Kłodzka Galeria Sztuki, 2011
11. Małgorzata Wistuba, Agata Sady - *Walachian colonisation on mountain ridge recorded in alluvia of the Škorňanský stream (The Moravskoslezské Beskydy Mts., Western Carpathians, Czech Republic)*. Geomorphologia Slovaca et Bohemica 11, 2011, 1, 5 figs., 1 tab., 33 refs.,
12. Agata Sady - *Wyniki analizy botanicznej materiałów z wypełniska studni (ob. 56) z wczesnośredniowiecznego stanowiska w Przeczycach (stan. nr 7), gm. Mierzęcice, woj. Śląskie*. Rocznik Muzeum Górnoszląskiego, Bytom,

13. Maria Abłamowicz - *Wstępne wyniki ekspertyzy archeozoologicznej szczątków kostnych ze stanowiska 11 w Kornicach, województwo śląskie* – Księga Jubileuszowa Profesora Jana Chochorowskiego, Uniwersytet Jagielloński, Kraków,
14. Maria Abłamowicz - *Analiza archeozoologiczna szczątków kostnych ze stanowiska 7 w Przeczycach, województwo śląskie*, w: „Rocznik Muzeum Górnośląskiego”, Bytom
15. Małgorzata Kurgan-Przybylska - *Racibórz-Studzienna*, w: Informator Archeologiczny. Badania 2000-2001.
16. Sonia Wilk - *Wizjonerzy i kronikarze - fenomen plastyki nieprofesjonalnej na Górnym Śląsku na przykładzie zbiorów Muzeum Śląskiego w Katowicach*, w: „Ziemio maja, ziemio śląska...” red. G. Darłak, wyd. Impuls, 2011
17. S. Wilk - *Barwy kobiecości w malarstwie Erwina Sówki, czyli kilka słów o fascynacji*. w: „Erwin Sówka, czyli wiedzieć więcej”, red. Z. Chlewiński, Muzeum Mazowieckie w Płocku
18. S. Wilk - *Kolekcja plastyki nieprofesjonalnej Muzeum Śląskiego w Katowicach*. w: „Art naif festiwal Katowice 2011”, Galeria Szyb Wilson
19. Małgorzata Kaganiec - *Materiały dotyczące Piastów legnickich w Staats Archiv w Ambergu* – w: „Szkice legnickie” nr 32
20. Małgorzata Kaganiec - *Lokale gliwické do 1945* – w: „Rocznik Muzeum w Gliwicach”
21. Małgorzata Kaganiec - 26 biogramów do Encyklopedii Piekar Śląskich

XIV. WSPÓŁPRACA Z PLACÓWKAMI ZAGRANICZNYMI

- 23.03.2011 - spotkanie z przedstawicielami Muzeum Śląskiego z Opawy w ramach seminarium muzeologicznego współpracy Muzeum Ziemi Śląskiej w Opawie z Muzeum Śląskim w Katowicach. Zwiedzanie terenu budowy nowego Muzeum Śląskiego przez przedstawicieli Muzeum w Opawie.
- 13.04-16.04 - udział w międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez Muzeum Dotyku im. Homera w Ankonie, poświęconej zagadnieniu udostępniania dziedzictwa kulturowego osobom z dysfunkcjami wzroku. Rozmowy robocze dotyczące współpracy związanej z organizacją wystawy „Piękno dotyku”.
- Biblioteka - w ramach wymiany wydawnictw własnych współpraca z 22 instytucjami zagranicznymi.
- 16.05.2011 – 17.05.2011 udział w spotkaniu/seminarium w Oberleis – Klement w Austrii, poświęconemu zagadnieniom najpóźniejszej celtyckiej ceramiki w rejonie środkowego Dunaju oraz powiązań tej ceramiki z terenami ościennymi. Spotkanie w ramach realizowanego w Instytucie Pre- i Protohistorii Uniwersytetu Wiedeńskiego projektu „Die keltische Höhensiedlung am Oberleiserberg” oraz przy współpracy z Komisją Prehistoryczną Austriackiej Akademii Nauk.
- Delegacja pracowników Muzeum Śląskiego do fabryki koncernu Bruynzeel w Panningen – Holandia oraz do magazynów Muzeum Rijks i Muzeum Stedelijk w celu zapoznania się z systemami magazynowania zbiorów.
- Udział w konferencji *Nauka współpracy. Wspólna oświata regionalna w Europie na przykładzie współpracy ze Śląskiem* (5-9 listopada 2011), Muzeum Ziemi Górnośląskiej (Oberschlesisches Landesmuseum) w Ratingen.

XV. BUDOWA NOWEGO MUZEUM ŚLĄSKIEGO

1. Dofinansowanie projektu

W 2011 roku prowadzona była w dalszym ciągu weryfikacja dokumentacji aplikacyjnej projektu, która została przesłana do Komisji Europejskiej w maju 2010 roku. Z początkiem 2011 roku otrzymano uwagi KE do wniosku aplikacyjnego, dokonano niezbędnych korekt i ponownie przesłano dokumentację do KE. Następnie na roboczo uzgadniano zapisy decyzji, przekazywano dodatkowe wyjaśnienia i wprowadzano korekty. Ostatecznie, po rocznej weryfikacji, w dniu 25.05.2011 Komisja Europejska podjęła decyzję o dofinansowaniu projektu, co zakończyło proces weryfikacji i umożliwiło podpisanie umowy z generalnym wykonawcą robót. Poziom i wnioskowana kwota dotacji zostały utrzymane w całości, zatwierdzona przez KE wartość projektu wynosi ponad 324 mln zł, a dofinansowanie projektu ze środków UE wynosi 85% kosztów kwalifikowanych projektu.

2. Roboty budowlane w zakresie nowej siedziby Muzeum Śląskiego

2.1. Wybór generalnego Wykonawcy Robót

Jeszcze w grudniu 2010 ogłoszono wybór najkorzystniejszej oferty w przetargu na wybór generalnego wykonawcy robót ogłoszonym w kwietniu 2010 r. Następnie po upływie terminu na wnoszenie odwołań, Zamawiający w dniu 05.01.2011 przekazał dokumentację przetargową Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych celem przeprowadzenia obowiązkowej kontroli uprzedniej. Kontrola zakończyła się w dniu 28.01.2011 wynikiem pozytywnym (bez uwag). Dopiero jednak po uzyskaniu ostatecznej decyzji Komisji Europejskiej o dofinansowaniu projektu możliwe było podpisanie umowy z generalnym Wykonawcą – konsorcjum firm Budimex SA i Ferrovia Agroman SA. Uroczyste podpisanie umowy miało miejsce w dniu 07.06.2011 w siedzibie Muzeum Śląskiego. Przekazanie placu budowy i rozpoczęcie robót odbyło się 5 lipca. Realizacja robót w zakresie budowy nowej siedziby Muzeum planowana jest na 20 miesięcy (do marca 2013).

Z zaplanowanych na 2011 rok robót budowlanych wykonano ok. 80% wszystkich robót ziemnych, w zakres których wchodziły wykopy pod główny gmach muzeum sięgające do głębokości ponad 15 metrów w ilości ponad 250 tys. m³ ziemi oraz zabezpieczenia skarp wykopów. Prace żelbetowe obejmujące wykonanie płyt fundamentowych, ścian i stropów poszczególnych kondygnacji podziemnych, prowadzone były w hallu centralnym i w części konferencyjno – warsztatowej (segmenty D1, B, A3). Wszystkie zewnętrzne powieście ścian i płyty fundamentowe są na bieżąco i przed zasypaniem izolowane przeciwwilgociowo od strony gruntu. Na budowie zamontowano dwa 60-metrowe żurawie, a w miarę postępu prac montowane będą kolejne dźwigi. Rozpoczęto również montaż kolejnych płyt fundamentowych pod częścią wystawienniczą (segmenty A1 i A2) oraz wykopy pod parking podziemny i strefę wjazdową (segmenty C1, C2, C3, C4 i C5). Równocześnie prowadzone są prace remontowo-budowlane na 3 obiektach zabytkowych adaptowanych na potrzeby Muzeum Śląskiego. W dawnej maszynowni szybu Warszawa od kilku miesięcy trwają wyburzenia fundamentów dawnej maszyny wyciągowej. W miejscu wyburzonych fundamentów powstanie dodatkowa podziemna

kondygnacja dla nowej restauracji. Dawny magazyn odzieży przechodzi gruntowny remont zarówno wewnątrz jak i na elewacjach. Po zakończeniu robót obiekt przeznaczony zostanie na Centrum Scenografii Polskiej. Przy wieży wyciągowej szybu Warszawa prowadzone były głównie prace zabezpieczające stabilność wieży poprzez wzmacnianie fundamentów specjalnymi mikropalami. W celu zaadaptowania wieży na punkt widokowy, przygotowywane są fundamenty pod konstrukcję szklanej windy, jaka zostanie dobudowana do wieży i umożliwi wjazd na górną platformę widokową.

W trakcie prowadzenia prac nie sposób uniknąć również problemów. Jednym z poważniejszych, jaki miał miejsce podczas prowadzenia robót ziemnych, był ruch górotworu w obrębie zabytkowych budynków stolarni i magazynu odzieży, co spowodowało częściowe spękanie gruntu oraz budynków. Natychmiast przystąpiono do wykonania dodatkowych zabezpieczeń górotworu i budynków, co pozwoliło ustabilizować całą sytuację. Sprawa jest jednak przedmiotem roszczenia wykonawcy, obecnie w trakcie szczegółowej analizy.

2.2. Roboty przygotowawcze pod budowę nowej siedziby Muzeum

W zakres robót przygotowawczych wchodziły wyburzenia obiektów kolidujących z nowym gmachem, niezbędne przekładki sieci, budowa sieci i przyłączy wodociągowych, deszczowych, kanalizacyjnych i elektroenergetycznych, a także budowa wewnętrznej drogi przeciwpożarowej i adaptacja dawnego budynku warsztatu elektryków na budynek techniczny. Zakres tych robót podzielony został na dwa etapy, z czego pierwszy etap został już zakończony w I półroczu 2011 roku. Umowa z wykonawcą podpisana została 4 lutego 2011, a roboty trwały od 07.03-31.05.2011.

Pozostały zakres robót przygotowawczych prowadzony będzie w ramach II etapu w 2012 roku.

3. Sprawy terenowo-prawne

Częściowo zakończono przekazanie przez miasto Katowice terenu pod budowę nowego Muzeum Śląskiego. W dniu 16.05.2011 podpisany został Akt Notarialny, na podstawie którego Muzeum Śląskie stało się wieczystym użytkownikiem części działek, będących dotychczas w użyczeniu. Zakończone zostały również pozostałe podziały terenów, co umożliwi w całości przekazanie terenów dla Muzeum Śląskiego.

4. Nadzory inwestorskie i nadzory autorskie

Na bieżąco prowadzony był i jest na budowie nadzór inwestorski pełniony przez Inżyniera Kontraktu oraz nadzory autorskie prowadzone przez projektantów nowego Muzeum. W celu koordynacji i bieżącego monitorowania postępu robót cyklicznie co dwa tygodnie odbywają się na budowie Rady Budowy z udziałem przedstawicieli Zamawiającego, Wykonawcy, Projektanta, Inżyniera Kontraktu, Urzędu Marszałkowskiego i innych zaproszonych gości.

XVI. REKLAMA I MARKETING

Tablice i inne formy reklamowe na gmachu Muzeum Śląskiego: 50

Newslettery: 110

Informacje prasowe: 101

Działania promocyjne (wybór)

- 17 lutego - drugie spotkanie Galerii Przyjaciół Muzeum Śląskiego, na którym nagrodzono osoby oraz instytucje zasłużone dla działalności Muzeum w 2010 roku. Łącznie przyznano 19 wyróżnień w kategoriach: Media, Mecenasa, Partner społeczny. Uroczystość zakończył koncert „Czesław Śpiewa Solo Act”.
- 20 maja – publikacja pierwszego z 4 *Spacerowników Powstańców* – dodatku do katowickiego wydania „Gazety Wyborczej” przygotowanego we współpracy z Muzeum Śląskim. Kolejne wydania ukazały się 27 maja, 3 i 10 czerwca. Działanie przygotowane w ramach Roku Pamięci Powstań Śląskich.
- 20 maja – uruchomienie w portalu społecznościowym Facebook fanpage’a „Jak Augustyn walczył o Śląsk”. W profilu użytkownicy mogą śledzić losy fikcyjnej postaci powstańca śląskiego i dzięki temu poznawać historię powstań śląskich z zupełnie innej perspektywy. Działanie przygotowane w ramach Roku Pamięci Powstań Śląskich we współpracy z „Gazetą Wyborczą”.
- 7 czerwca – podpisanie umowy z Generalnym Wykonawcą robót nowej siedziby Muzeum Śląskiego – konsorcjum firm Budimex SA z Warszawy i Ferrovial Agroman SA z Madrytu. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz, instytucji zaangażowanych w realizację projektu oraz mediów.
- 15 czerwca – uruchomienie gry internetowej *3 Dęby*, w której w trakcie poruszania się po poszczególnych polach gracz ma szansę wcielić się w postać żołnierza walczącego o przyłączenie Śląska do Polski oraz poznać fakty dotyczące historii powstań śląskich. Gra jest dostępna na stronach internetowych: www.muzeumslaskie.pl i www.katowice.gazeta.pl. Działanie przygotowane w ramach Roku Pamięci Powstań Śląskich.
- 12 października – pierwsze z cyklicznych kwartalnych spotkań z dziennikarzami na terenie budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego. Podczas spotkania przedstawiciele mediów z dyrekcją Muzeum oraz przedstawicielami firmy Budimex dziennikarze mieli okazję zobaczyć teren budowy oraz posłuchać o postępach w realizacji inwestycji. Kolejne spotkanie odbyło się 14 grudnia 2011 roku.
- 19 grudnia – spotkanie promocyjne poświęcone wydawnictwu *Spacerownik Powstańcy*, stanowiącego zamknięcie projektu organizowanego wspólnie z „Gazetą Wyborczą”.
- 20-23.10.2011 - Udział w Targach Książki w Katowicach.
- 3-6 listopada 2011- Udział w XV Targach Książki w Krakowie.
- 24-27 listopada - Udział w XX Targach Książki Historycznej, II Salon Muzeów w Warszawie.

Zakupy powierzchni reklamowej

W prasie drukowanej - 36

Spoty w radio - 8

Spoty w telewizji - 6

Inne:

- Reklama wizerunkowa Muzeum Śląskiego na tramwajach *Wszyscy pielgrzymujemy do Muzeum*

- Reklama wizerunkowa Muzeum Śląskiego na tramwaju z okazji Roku Pamięci Powstań Śląskich *Daj się zwerbować*
- Kampania billboardowa *Tu się buduje* promująca nową siedzibę Muzeum Śląskiego
- Kampania billboardowa do wystawy *Piękno dotyku*

Informacje o Muzeum Śląskim w mediach

- wywiady radiowe: 107
- nagrania TV: 47
- publikacje prasowe: 455

Odwiedziny strony www: 132 013

XVII. DOCHODY MUZEUM ŚLĄSKIEGO W 2011 ROKU

Ogółem 9 069 744,49 w tym:

Dotacje podstawowe ogółem 8 495 044,00

w tym:

Dotacja Urząd Marszałkowski 7 100 044,00
 Dotacja MKiDN 1 395 000,00

Dochody własne 574 700,49

w tym:

działalność statutowa 265 131,05

w tym:

sprzedaż wydawnictw 173 063,53
 sprzedaż biletów 69 728,66
 lekcje muzealne 22 338,86

Pozostałe przychody 309 569,44

XVIII. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

1. Wyróżnienie internautów w konkursie Polski Internet, edycja 2010.
2. Konkurs marszałka województwa śląskiego Wydarzenie Muzealne Roku 2010:

W kategorii wystawy:

- Nagroda główna – za wystawę *Ach, co to był za ślub... Śląskie zwyczaje i obrzędy weselne w XIX i XX wieku*
- Wyróżnienie za wystawę *Krajobraz Europy Chopina*

W kategorii dokonania z zakresu inicjatyw edukacyjnych i popularyzacji dziedzictwa kulturowego w tym wydawnictwa multimedialne:

- Nagroda główna - *Czym jest obraz? i Sztuka przez dotyk. Projekty przybliżające galerie malarstwa polskiego osobom niewidomym i niedowidzącym.*
- Wyróżnienie – Projekt edukacyjny *O Śląsku po ślonsku. Lekcje śląskiej mowy.*

XIX. DZIAŁALNOŚĆ DYREKTORA MUZEUM ŚLĄSKIEGO

1. Działalność społeczna, członkostwa w ciałach doradczych w 2011 r.

- Członek Zespołu Zadaniowego (powołanego przez Urząd Marszałkowski w Katowicach) ds. 90. rocznicy obchodów III powstania śląskiego
- Członek Rady projektu Małopolskiego Instytutu Kulturalnego „Wirtualne Wrota Małopolski”, ekspert
- Ekspert w projekcie Głównego Instytutu Górnicztwa w Katowicach – Forgom. Foresight technologiczny rozwoju sektora usług publicznych w Górnośląskim Obszarze Metropolitalnym
- Członek Rady Programowej Europejskiej Stolicy Kultury 2016 Katowice (do czerwca 2011 r.)
- Członek komitetu honorowego obchodów 90-lecia utworzenia Policji Województwa Śląskiego
- Członek Rady Muzeum Zamkowego w Pszczynie
- Członek Rady Muzeum w Opawie

2. Kontakty z mediami:

Wywiady radiowe: 84

Wywiady telewizyjne: 24

3. Artykuły autorskie:

1. *Widzowie w Paryżu poruszeni filmem Majewskiego*, recenzja filmu „Młyn i krzyż” w: „Gazeta Wyborcza Katowice”, 5. 02. 2011.
2. *Blisko, ale wciąż daleko*, o berlińskiej wystawie "Obok. Polska-Niemcy 1000 lat historii w sztuce", w: „Gazeta Wyborcza Katowice”, 26.09.2011.

4. Delegacje zagraniczne w 2011 roku (wybór)

1-3 lutego – Paryż, Francja – udział w premierze filmu L.Majewskiego *Młyn i krzyż*

13-16 kwietnia – Ankona, Włochy – udział w konferencji organizowanej przez Muzeum Dotyku im. Homera w Ankonie

16-18 czerwca - Helsinki, Finlandia – udział w sympozjum stowarzyszenia Outsider Art

21-13 czerwca - Praga. Czechy – udział w Quadriennale, festiwalu sztuki scenograficznej

6-10 lipca - Nadrenia-Westfalia - wizyta w muzeach zajmujących się dziedzictwem przemysłowym m.in. w Ratingen, Oberhausen, Essen, Dortmund

20-22 września - Berlin - udział w otwarciu wystawy *Obok. Polska-Niemcy 1000 lat historii w sztuce* w Martin Gropius Bau

14-16 listopada – Holandia – wyjazd studyjny, wizyta w magazynach Rijksmuseum i Stedelijkmuseum w Amsterdamie oraz w fabryce wyposażenia magazynów Dexion w Panningen

5. Szkolenia (wybór)

25-26.08 Kraków, Zasady zrównoważonego rozwoju

16.09 Katowice, Instytucje kultury w świetle nowelizacji Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej

Opracowanie przygotowane na podstawie sprawozdań Muzeum Śląskiego do MKiDN, Urzędu Marszałkowskiego, sprawozdawczości własnej (w tym działów Muzeum), informacji instytucji współpracujących.

Materiał zebrała/ redakcja: Beata Grochowska
Współpraca/ redakcja: Barbara Willak, Leszek Jodliński
Wprowadzenie/ redakcja i opracowanie tekstu: Leszek Jodliński